

”JAG VILLE KUNNA SÄTTA ETT EX FRAMFÖR PROSTITUERAD”

Sex kvinnors livsberättelser om sina prostitutionserfarenheter

CATARINA AHRLOW

SOFIA LEIJTHOFF

Huvudområde: Socialt arbete
Nivå: Grundnivå
Högskolepoäng: 15 hp
Program: Socionomprogrammet
Kursnamn: Examensarbete inom socialt arbete
Kurskod: SAA056

Handledare: Maria Hopstadius
Seminariedatum: 2019-03-29
Betygsdatum: 2019-03-29

”JAG VILLE KUNNA SÄTTA ETT EX FRAMFÖR PROSTITUERAD”

Författare: Catarina Ahrlow & Sofia Leijthoff

Mälardalens Högskola

Akademien för hälsa, vård och välfärd

Socionomprogrammet

Examensarbete inom socialt arbete, 15 högskolepoäng

Vårtermin 2019

SAMMANFATTNING

Syftet med studien var att beskriva och analysera kvinnors självupplevda erfarenheter av prostitution. Studien önskade besvara frågeställningen: vilka förväntningar, händelser, upplevelser och känslor som format dessa kvinnors resa i steget in, genom och ur prostitution? Studien som var av en kvalitativ ansats har baserats på sex ostrukturerade livsberättelser av kvinnor med erfarenhet av prostitution. Fokus vid intervjuerna har varit kvinnornas egna beskrivningar, upplevelser och känslor av resan in, under och ur prostitution. Studien har haft ett socialpsykologiskt perspektiv som utgångspunkt och dess teoretiska ramverk har bestått av Scheffs begrepp om *skam*, Goffmans teori om *stigma* samt Fuchs Ebaugh's teori "*the process of role exit*". Studiens resultat visade på att flera samverkande händelser och upplevelser i kvinnornas liv påverkade deras känslor och förväntningar på sig själva, vilket var framträdande inslag i kvinnornas livsberättelser om deras process, in- genom och ut ur prostitution. Kvinnornas upplevelser och känslor kring prostitutionen framkom vara komplexa. För att kunna bemöta och stödja kvinnor med prostitutionserfarenhet krävs av socialarbetare en förmåga att lyssna utan att döma och kunskap om prostitutionsprocessen. Detta för att inte ytterligare skambelägga och stigmatisera kvinnor med prostitutionserfarenhet.

Nyckelord: Prostitution, Kvinnor, Livsberättelser, Stigma, Skam, Processer

“I WANTED TO PUT AN EX BEFORE PROSTITUTE”

Author: Catarina Ahrlow & Sofia Leijthoff

Mälardalen University

School of Health, Care and Social Welfare

The Social Work Program

Thesis in Social Work, 15 credits

Spring term 2019

ABSTRACT

The aim of the study was to describe and analyze women's self-lived experiences of prostitution. The study wished to answer the question: what expectations, events, experiences and feelings that had shaped these women's journey in the step in, through and out of prostitution? The study, which was of a qualitative approach, was based on six unstructured life stories of women with experience of prostitution. The focus of the interviews has been the women's own descriptions, experiences and feelings of the journey into, during and out of prostitution. The study has had a social psychological perspective as a starting point and its theoretical framework has consisted of the concepts of Scheff's *shame* and Goffmans concept of *stigma* as well as Fuchs Ebaugh's theory "*the process of role exit*". The study's results showed that several collaborative events and experiences in women's lives affected their feelings and expectations of themselves, which were prominent elements in the women's life stories about their process, in, through and out of prostitution. The experiences and feelings that the women had about prostitution appeared to be complex. To be able to meet and support women with prostitution experience, social workers are required to listen without judging and having knowledge about the process of prostitution to not shame and stigmatize women with prostitution experience further.

Keywords: Prostitution, Women, Life stories, Stigma, Shame, Processes

VÅRT VARMASTE TACK

Till *Alice, Nadja, Annelie, Rebecca, Ida och Leah*

Utan era berättelser hade detta arbete inte gått att genomföra. Vi är otroligt tacksamma att vi fick möjligheten att höra era livsberättelser.

Till *Maria*

Vi vill även rikta ett stort tack till vår handledare Maria Hopstadius som på ett engagerat och träffsäkert sätt handlett oss, och alltid legat ett steg före i processen.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
1.1	Syfte och frågeställningar	1
1.2	Bakgrund.....	2
1.2.1	<i>Från kvinnokampen fram till sexköpslagen</i>	2
1.2.2	<i>Socialt arbete med kvinnor som har sex mot ersättning</i>	2
1.3	Begrepp.....	3
2	FORSKNINGSÖVERSIKT	4
2.1	Prostitution ur ett feministiskt perspektiv	4
2.2	Prostitution som process	5
2.3	Stigma kopplat till prostitution	7
2.4	Reflektion om tidigare forskning.....	8
3	STUDIENS TEORETISKA INRAMNING	9
3.1	Skam.....	9
3.2	Stigma - Att bli dömd genom andra	10
3.3	Exitmodellen	10
3.4	Teorins och begreppens relevans för studien.....	11
4	METOD OCH MATERIAL	11
4.1	Val av metod	11
4.2	Intervjuer med fokus på livsberättelser	12
4.2.1	<i>Val av deltagare</i>	12
4.2.2	<i>Intervjuernas genomförande</i>	12
4.3	Förförståelse.....	13
4.4	Forskarroll och forskningsetik	14
4.4.1	<i>Maktasymmetri vid intervjuer</i>	14
4.5	Etiska överväganden.....	14
4.5.1	<i>Informationskravet</i>	14
4.5.2	<i>Samtyckeskravet</i>	15

4.5.3	<i>Konfidentialitetskravet</i>	15
4.5.4	<i>Nyttjandekravet</i>	15
4.5.5	<i>Fler etiska ställningstaganden</i>	16
4.6	Behandling av analys och data	16
4.7	Tillförlitlighet och trovärdighet	17
4.7.1	<i>Tillförlitlighet</i>	17
4.7.2	<i>Trovärdighet</i>	17
5	RESULTAT OCH ANALYS	18
5.1	Stegen till prostitution	18
5.2	Trauman	20
5.2.1	<i>Mobbning och kränkningar</i>	21
5.3	Sexuella övergrepp	22
5.3.1	<i>Beroende</i>	22
5.4	Att befinna sig i prostitution	23
5.5	Överlevnad	24
5.5.1	<i>Dubbel bekräftelse</i>	24
5.5.2	<i>Att leva ett dubbelliv</i>	26
5.5.3	<i>Att skapa kontroll</i>	26
5.6	Stegen från prostitution	27
5.7	Vändpunkter	29
5.7.1	<i>Att lämna</i>	29
5.7.2	<i>Såren av prostitution</i>	30
5.7.3	<i>Att läka med stödjande relationer</i>	30
5.8	Sammanfattning av resultat	31
6	DISKUSSION	32
6.1	Resultatdiskussion	32
6.2	Metoddiskussion	33
6.3	Etikdiskussion	34
7	SLUTSATSER	35

REFERENSLISTA	36
----------------------------	-----------

MISSIVBREV - BILAGA 1

INTERVJUGUIDE- BILAGA 2

1 INLEDNING

Detta är en studie om sex kvinnors personliga berättelser om deras steg in, genom och ur prostitution. Öberg (2015, s. 61) resonerar kring livshistorieberättelser och om vilken rätt en forskare har att kliva in i någons liv för att sedan berätta om detta för världen. Svaret skriver Öberg (a.a.) kan vara att människor har rätten att berätta sin historia ur sitt perspektiv för någon som lyssnar. Genom samtal interagerar och lär vi känna andra människor och kan inhämta kunskap om deras erfarenheter och känslor (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 15). Därför har vi, istället för att rikta in oss på professionellas bild av prostitution valt att lyfta sex kvinnor som har egna erfarenheter av prostitution för att ta del av deras livsberättelser. Ett samtal kvinna till kvinna, om deras upplevda känslor, händelser och vändpunkter. Denna studie hade aldrig gått att genomföra utan de livsberättelser vi mottagit. Vi är kvinnorna evigt tacksamma för alla insikter, erfarenheter och kunskap de gett oss, och som vi vill förmedla till dig som läser.

Vi vill avsluta denna inledning med en deltagande kvinnas röst om varför denna studie är viktig: “det är en jätteviktig presentation som ni gör, just att ni lyfter upp dom rösterna, och sådär, det är väldigt stort tack till er också från mig, och just det här att, att man faktiskt lyssnar”.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att beskriva och analysera kvinnans självupplevda erfarenheter av prostitution. Fokus i studien är kvinnans egen förståelse av sig själv och i interaktion med sin omgivning samt kvinnans egen beskrivning av stegen in, genom och ur prostitution. Utifrån detta syfte har tre frågeställningar formulerats:

1. Vilka förväntningar, händelser, upplevelser och känslor har format kvinnans resa i steget in i prostitution?
2. Vilka förväntningar, händelser, upplevelser och känslor har format kvinnans resa genom prostitution?
3. Vilka förväntningar, händelser, upplevelser och känslor har format kvinnans resa i stegen ut ur prostitution?

1.2 Bakgrund

För att kunna förstå en livshistoria så måste vi också förstå kontexten den är upplevd i. Bakgrundsavsnittet omfattar därmed en kortfattad tillbakablick om hur synen på prostitution i Sverige har förändrats sedan 1800-talet då kvinnokampen inleddes fram tills idag. Vidare presenteras de sociala insatserna som erbjuds kvinnor utifrån nuvarande lagstiftning och riktlinjer.

1.2.1 *Från kvinnokampen fram till sexköpslagen*

Kvinnor som befinner sig i prostitution har genom historien blivit stämplade av samhället. De har uppfattats som oärliga, icke-respektabla och som en samhällsfara. Under 1800-talet kunde kvinnornas situation börja förändras tack vare kvinnokampens frammarsch om kvinnors rättigheter, där även kvinnor i prostitutions rättighet inkluderades. Bilden av kvinnorna som icke-respektabla fanns dock fortfarande kvar och de utsattes för statlig reglementering med tvångsåtgärder fram till 1918 när reglementeringen avskaffades (Svanström, 2006).

Under 1970-talet inleddes diskussioner om att kriminalisera sexköp i syfte att främja kvinnornas situation (SOU 1981:71). Enligt statens offentliga utredningar (SOU 2010:49) hade både sociala förändringar och synen på sexualitet lett fram till en av de mest omfattande prostitutionsutredningar som gjorts och prostitution som fenomen började ses som ett hot mot jämställdhet. I början av 1990-talet genomfördes nästa prostitutionsutredning med förslaget att kriminalisera både sexköp och att sälja sex (SOU 1995:15). Kritiska röster kom från Kvinnovaldscommissionen (SOU 1995:60) som istället föreslog att endast kriminalisera sexköpen. Förslaget antogs och lagen om förbud mot köp av sexuella tjänster (1998:408), *sexköpslagen* trädde i kraft 1999. Köp av sexuell tjänst blev straffbart enligt 11 § i 6 kap. av Brottsbalken (1962:700).

Idag är sexköpslagen (1998:408), lagen om människohandel, enligt 1a § i 4 kap. av Brottsbalken (1962:700) samt lagen om koppleri, enligt 12 § i 6 kap. av Brottsbalken (1962:700) viktiga lagstiftningar för att skydda människor att utsättas för sexuellt utnyttjande. Prostitution, koppleri och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt och omfattande samhällsproblem (Socialdepartementet, 2018).

1.2.2 *Socialt arbete med kvinnor som har sex mot ersättning*

Antalet kvinnor som befinner sig i prostitution i Sverige idag är svårt att uppskatta och det finns flera olika förklaringar till varför kvinnor hamnar i prostitution. Det kan vara organiserad människohandel, våldsutsatthet, psykisk- och fysisk ohälsa, sex som självskadebeteende, beroendeproblematik och/eller ekonomiska orsaker. Sexköp sker överallt, främst inomhus med annonsering via internet, men också utomhus, så kallad gatuprostitution. Det är i princip enbart män som köper sex (Socialstyrelsen, 2015).

Enligt 11 § i 5 kap. av Socialtjänstlagen (2001: 453) har socialtjänsten skyldighet att erbjuda kvinnor med prostitutionserfarenhet stöd och hjälp om kvinnan önskar. Insatser som

socialtjänsten ska kunna erbjuda är motiverings- eller behandlingssamtal, ekonomiskt bistånd, missbruksbehandling, stöd att finna ett tillfälligt boende eller förmedla myndighetskontakter. Stödinsatserna skiljer sig åt beroende på var kvinnan är bosatt. Det är endast i Göteborg, Stockholm och Malmö som Mikamottagningar finns, som erbjuder specialiststöd till kvinnor i prostitution och som drivs av kommunernas socialtjänst (Socialstyrelsen, 2015). Ideella organisationer kan ofta utgöra ett större stöd för kvinnorna än myndigheter. En förklaring kan vara att kvinnorna kan vara anonyma i kontakt med ideella organisationer (Socialdepartementet, 2018).

1.3 Begrepp

Ordet prostitution definieras av Nationalencyklopedin “att minst två parter säljer och köper sexuella tjänster där ersättning är en förutsättning”. I denna studie används begrepp som *kvinnor som befinner/har befunnit sig i prostitution, sex mot ersättning* och *prostitutionserfarenhet*. Unizon (2014) beskriver att ord som sexarbete och ”att vara prostituerad” är en form av föröverspråk och uttryck från sexindustrin i ett försök att normalisera prostitution, därmed har vi valt att undvika dessa termer.

I studien skriver vi *kvinnan* eller *kvinnorna* och syftar då alltid, om inget annat anges att det är kvinnor som har egen erfarenhet av prostitution. Benämningen *kunder* är implicit manliga sexköpare. I vissa fall benämns sexköparna enbart som *män*.

2 FORSKNINGSOVERSIKT

I detta avsnitt ämnar vi ge en bild av vilka tongivande trender som finns på forskningsfältet vad gäller studier om prostitution. Vi presenterar endast expertgranskade bidrag, det vill säga artiklar publicerade i vetenskapliga tidskrifter som genomgått vetenskaplig prövning. Litteratursökningen har skett i databasen Primo. Sammanlagt presenteras 16 studier som kommer från olika discipliner: sociologi, feministisk forskning, socialt arbete och kriminologi. Det är tre trender som främst går att identifiera på fältet: feministisk forskning, forskning med fokus på inträdes- och utträdesprocesser, samt forskning om prostitution och stigmatiseringsprocesser. Sökord som använts: *womens prostitution, experience of selling sex, stigma, leaving prostitution och social work*. Bidragen har organiserats utifrån dess fokus och avsnittet avslutas med en reflektion kring det lästa samt i vilket spår vår egen studie kan placeras och varför.

2.1 Prostitution ur ett feministiskt perspektiv

Med syftet att undersöka mångfalden av prostitutionserfarenhet i relation till en samhällelig kontext där erfarenheterna är levda och berättade har Hulusjö (2013) utgått från 20 narrativa intervjuer med kvinnor med erfarenhet från prostitution. Författaren kommer fram till att skilda diskurser sätter olika etiketter på kvinnor som befinner sig i prostitution, som de sedan tvingas förhålla sig till. Den dominerande diskursen är att dessa kvinnor ses som offer för patriarkala strukturer (Hulusjö, 2013).

Ett liknande exempel på en studie där den samhälleliga kontexten problematiseras är Yttergren och Westerstrand (2016). Syftet var att undersöka olika trender och tendenser i den svenska prostitutionsdebatten. Resultatet visar att det finns två olika trender som dominerar debatten. Det ena är att kvinnan ses som ett offer för patriarkala strukturer medan det andra är fokuserat på kvinnans fria val och prostitution ses som vilket arbete som helst. Beroende på vilket perspektiv som styr debatten påverkas de socialpolitiska åtgärderna samt vilka stöd- och hjälpinsatser som erbjuds kvinnorna (Yttergren & Westerstrand, 2016).

De känslomässiga-, fysiska- och sociala skadorna som prostitution innebär menar Farley (2004) i en litteraturgranskning inte skiljer sig åt om prostitution är legaliserad eller ej. Studiens syfte var att se om det fanns argument för att de som befinner sig i prostitution tar mindre skada om prostitutionen avkriminaliseras. Författaren menar att genom att legalisera sexköp normaliseras endast sexköparen och sexköpet, medan synen på kvinnan inte förändras. Prostitution orsakar skada, och både fysiskt, emotionellt och sexuellt våld kan bli normaliserat för kvinnorna. Författaren förklarar att det finns uppfattningar att när en kvinna som befinner sig i prostitution blir våldtagen så är det en del av hennes jobb, och att hon förtjänar att bli våldtagen (Farley, 2004).

Ytterligare en studie med fokus på maktobalans mellan kvinnan och sexköparen presenteras av Farley, Cotton, Lynne, Zumbeck, Spiwak, Reyes, Alvarez, Sezgins (2004). Författarna har genomfört korta semistrukturerade intervjuer med 854 respondenter, främst kvinnor, från nio olika länder. Studiens syfte var att undersöka i vilken grad respondenterna upplevt fysiskt

och sexuellt våld innan och under tiden de befunnit sig i prostitution. En majoritet av respondenterna uppger att de upplevt sexuellt- och fysiskt våld både i uppväxten och under tiden i prostitution. Majoriteten av respondenterna lider av psykisk ohälsa och missbruk samt var minderåriga första gången de hade sex mot ersättning. Kvinnor med erfarenheter av destruktiva relationer och låg självkänsla löper större risk att bli insnärjda i prostitution av en hallick som skapar sig ekonomiska fördelar på kvinnans bekostnad (Farley m.fl., 2004).

2.2 Prostitution som process

En av de första svenska studierna som fokuserat på prostitution som process och på kvinnans upplevelser av detta är Hedin och Månsson (1998). Studien utgår från livsberättelser med 23 kvinnor som lämnat prostitution. Data från studien resulterade i boken *Vägen ut! - Om kvinnors uppbrott ur prostitutionen*. Författarna har ur ett socialpsykologiskt perspektiv fokuserat på förståelsen av förändringsprocesser, vändpunkter, rollförändringar och beteenden som leder in och ur prostitution.

Data ifrån intervjuerna med 23 kvinnor med prostitutionserfarenhet från Hedin och Månsson (1998) låg också till grund för Hedin och Månsson (1999). Denna studies syfte var att lyfta fram de individuella processerna för förändring och upplevelserna att lämna en roll och kliva in i en ny. Resultatet visar att sätten att lämna prostitution varierar och att de största utmaningarna för kvinnorna med att lämna var att gå igenom och förstå erfarenheterna, hantera skammen, leva i en marginaliserad situation samt hantera nära och intima relationer. Även Hedin och Månssons (2004) studie utgår från data ifrån de 23 intervjuerna från Hedin och Månsson (1998), men med syftet att diskutera vikten av stödjande relationer i uppbrottsprocessen från prostitution. Resultatet visar att kvinnorna innan de befann sig i prostitution beskrev osäkerhet och låg självkänsla i kombination med en stark önskan om trygga bekräftande relationer under deras tonårstid (Hedin & Månsson, 2004). Kvinnorna vittnar om att de tidigt i livet blivit kallade för "horor" av andra, vilket medverkade till en negativ självbild. En känsla av hopplöshet och osäkerhet gjorde att kvinnorna kastade sig in i relationer med män samt att hallickar såg och utnyttjade kvinnornas sårbarhet (Hedin & Månsson, 1999). Att befinna sig i prostitution kan liknas vid att vara insnärjd i ett nät där kvinnan blir både beroende av och isolerad av prostitutionen, kvinnans ekonomiska förutsättningar kan öka men på bekostnad av andra valmöjligheter. Kvinnans ekonomiska situation kan snabbt förändras från fattig till rik. Ganska snart efter inträdet i prostitution kan kvinnan uppleva känslor av isolering och ensamhet (Hedin & Månsson, 1998, s. 149).

Kvinnor i prostitution vittnar om sexuella övergrepp och våld (Farley m.fl., 2004). Ett psykologiskt försvar för att överleva prostitutionen och andra påfrestande situationer är dissociation. Detta försvar uppkommer som en reaktion vid traumatiska händelser och fungerar som ett skydd mot yttre påfrestningar då de inre känslorna stängs av (Farley m.fl., 2004). Även Matthews (2015) påtalar i sin litteraturgenomgång med syfte att redovisa olika former av utsatthet som kvinnor med prostitutionserfarenhet kan erfaras, exempelvis våld och sexuella övergrepp och dissociation som på lång sikt kan vara skadlig för både kvinnans

självvärde och identitet. Det akuta skydd som dissociationen ger för stunden kan senare medföra svårigheter vid intima- och sexuella relationer utanför prostitutionen (Hedin & Månsson, 2004) Coy (2009) har genom narrativa intervjuer och konst-workshops med 17 kvinnor undersökt kvinnornas upplevelser av prostitution och förhållande till sin kropp. Studiens resultat visar att kvinnorna beskrev känslor av skam, skuld och en känsla av värdelöshet. Kvinnorna beskrev också känslan av att inte äga sin egen kropp och att övergrepp tvingat dem att se sig själva som objekt. Studien visar att kvinnorna använder sig av försvar så som dissociation eller en annan typ av överlevnadsstrategi där kvinnan istället försöker styra och har en mer aktiv roll under sexköpet, för att på så sätt skapa en känsla av kontroll (Coy, 2009).

Ännu ett exempel med fokus på prostitution som en process är Jonsson, Svedin och Hydéns (2015) studie. Studien grundades på kvalitativa livshistorieintervjuer med 15 unga kvinnor som via internetannonser haft sex mot ersättning och deras upplevelser av det. Resultatet visar att det finns en tydlig röd tråd i processen att hamna i prostitution, med riskfaktorer som en utsatt barndom, traumatiska händelser, känsla att vara annorlunda, utanförskap, ekonomisk utsatthet och stigmatisering. Känslan av utanförskap och att vara annorlunda beskrivs både som något som kvinnorna känt under hela sin uppväxt, men som även kan ha framträtt efter en traumatisk händelse. I studiens resultat framgår att kvinnorna förknippar de sexuella trauman de varit med om till sin egen sexualitet och självvärde, vilket medför att de upplever att de endast duger till sexuella ändamål. Samtliga kvinnor i studien vittnar om psykisk ohälsa och problematiska relationer innan de tog steget in i prostitution. Kvinnorna beskriver att de använde sin kropp som redskap för självskadebeteende, för att reglera ångest. Kvinnorna kände sig fast i ett destruktivt beteendemönster som de hade svårt att bryta. För att dämpa ångest över tidigare trauman och övergrepp söker kvinnorna själva upp förövare i form av män som köper sex, vilket förstärkte kvinnornas skam- och skuldkänslor. Genom att skada sig med sex normaliseras övergreppen och destruktiviteten eskalerar. Detta bidrar till att kvinnans gränser flyttas framåt och grövre våld och övergrepp tolereras för att hantera skam och ångest. Samtliga deltagare i studien beskriver att de själva är ansvariga att ta steget ur prostitution men processen var lång då de kände sig fast och att det var lätt att falla tillbaka i prostitution (Jonsson m.fl., 2015).

Utträde ur prostitution kan ske snabbt genom plötsliga händelser eller vara en mer smygande och längre process. Själva uppbrottet är dock aldrig en process av isolerade handlingar menar Hedin och Månsson (1999). Det behöver inte heller finnas ett tydligt avslut utan kan vara mer som en jojo-rörelse med "återfall" in och ut ur prostitution (Hedin & Månsson, 1998, s. 176). Hedin och Månsson (1999) menar precis som Jonsson m.fl. (2015) att det till stor del är kvinnans egen handlingskraft som avgör om hon lämnar prostitutionen. Att lämna en välbekant roll och komma till rätta i sin nya roll är en utmaning som präglas av osäkerhet över sin egen identitet, ambivalens över prostitutionen och det nya livet. Detta kan ge en känsla av isolering, överdriven självmedvetenhet och sårbarhet. Under denna process är det viktigt att kvinnan har trygga relationer som kan fungera som stöd. Ofta saknas rätt kompetens inom både socialtjänst och sjukvård för att bemöta kvinnor med prostitutionserfarenhet som vill lämna prostitution. Stöd från myndigheter är ofta villkorat till att lämna och erkänna sig själv som ett offer för prostitution (Hedin & Månsson, 1999, 2004).

Ytterligare en studie med fokus på uppbrottsprocesser är Baker, Dalla och Williamsons (2010) studie som syftar till att genom en litteraturgenomgång granska två generella modeller och två mer prostitutionsspecifika modeller. Studien visar att vägen ur prostitution är komplex och flera olika bidragande faktorer kan leda till uppbrottsprocessen. Därför menar författarna att det är svårt att använda sig av generella exitmodeller i uppbrottsprocessen utan mer prostitutionsspecifika modeller krävs (Baker m.fl., 2010). Även Sanders (2007) har fokuserat på uppbrottsprocesser genom en kvalitativ studie med 30 kvinnor med prostitutionserfarenhet. Syftet med studien var att identifiera förändringsprocesserna vid uppbrott från prostitution. Studien visar att strukturella faktorer och ojämlika levnadsvillkor till största del påverkar kvinnans utträde (Sanders, 2007). Hedin och Månsson (1999) menar istället att det till stor del är kvinnans egna drivkrafter som möjliggör hennes utträde. Ännu en studie om uppbrottsprocessen är Oselins (2010) studie som bygger på kvalitativa intervjuer med 36 kvinnor från USA. Syftet med studien var att analysera vilka faktorer som möjliggjorde för kvinnorna att lämna prostitution. Oselin (2010) menar till skillnad från Hedin och Månsson (1999) och Sanders (2007) att det inte går att förbise varken individuella eller strukturella faktorer, utan samverkan mellan dem krävs för möjliggörande av ett rollbyte (Oselin, 2010).

Även Drucker och Nieris (2018) studie syftade till att undersöka erfarenheter av att lämna prostitution. Urvalskriteriet var kvinnor i prostitution som annonserade via internet. Studien genomfördes genom semistrukturerade intervjuer med 27 kvinnor. Resultatet från studien visade att den ekonomiska aspekten och svårigheten att få en annan försörjning är kvarhållande faktorer i prostitutionen. Rädsla för förändringar och att inte vilja lämna prostitutionen varvades med lättnad över att slippa leva ett dubbelliv inför vänner och familj. En motiverande faktor för att lämna är upplevelsen av ett hårdare klimat med mer hotfulla och våldsamma situationer. Andra faktorer som tidigare studier redogör för som bidrar till uppbrottsprocessen är att kvinnan blir gravid, religiösa orsaker eller att kvinnan hamnar på sjukhus (Drucker & Nieri, 2018; Hedin & Månsson, 1999; Oselin, 2010; Sanders, 2007). En viktig faktor vid uppbrottsprocessen är att kvinnan själv måste vara motiverad och redo till en förändring, annars kan stödet från omgivningen ha en negativ inverkan och hon kan upplevas bli reducerad till ett offer (Sanders, 2007).

2.3 Stigma kopplat till prostitution

Begum, Hocking, Groves, Fairley och Keogh (2013) har genomfört en studie vars syfte har varit att genom kvalitativa semistrukturerade fokusgruppsintervjuer med 14 kvinnor från Australien lyfta fram både positiva och negativa erfarenheter av att ha sex mot ersättning. Resultaten visar å ena sidan ekonomiska vinningar då prostitutionen möjliggör för kvinnorna att kunna resa, studera och försörja sina familjer. Å andra sidan innebär prostitutionen ett stigma för kvinnorna och för att dölja detta tvingas kvinnorna ljuga för sin omgivning och leva ett dubbelliv. Att leva ett dubbelliv kan öka känslan av utanförskap och stigma (Begum m.fl., 2013).

Även Benoit, Jansson, Smith och Flagg (2017) beskriver i sin litteraturstudie det stigma som finns runt prostitution. Syfte med studien var att analysera hur kvinnor i prostitution porträtteras utifrån olika samhällsnivåer i vetenskapliga artiklar. Studien visar att det finns ett samband mellan stigmatisering av kvinnor i prostitution och social ojämställdhet i samhället. Författarna menar att stigmat påverkar individen och kan ge en negativ syn på den egna identiteten och leda till socialt utanförskap. De fördomar som finns om prostitution kan påverka och internaliseras av kvinnan (Benoit m.fl., 2017). De som inte accepterar och identifierar sig själv som "en prostituerad" påverkas inte lika negativt av stigmat. Kvinnor kan använda sig av olika strategier för att minska sitt stigma, exempelvis framhäva sig som "respektabla kvinnor" i sina sexannonser (Hulusjö, 2013).

Ytterligare en litteraturstudie som fokuserar på stigma är Shih (2004). Författaren undersöker hur framgångsrika stigmatiserade personer använt olika strategier för att vända sitt stigma till något positivt som gynnat deras framgång. Resultatet visar att personen kan framhäva andra delar än de stigmatiserade eller skapa olika identiteter och därmed skifta stigma till något positivt (Shih, 2004).

Även efter att kvinnan har lämnat prostitutionen och skapat en förändrad livssituation finns prostitutionsstigmat internaliserat och att de kan fortsätta se sig själva som avvikare. Negativa reaktioner från omgivningen likväl som kvinnans upplevelse av skam att bli sedd som "en prostituerad" gjorde att kvinnorna upplevde en trippelskam, både från samhället, men också i relation till andra människor och i sitt eget självförakt med negativa tankar om sig själv (Sanders, 2007). Det är viktigt att lyfta fram personliga berättelser från kvinnor som befinner sig i prostitution för att bryta kvinnornas tystnad och på så sätt utmana stigmatiseringen (Hulusjö, 2013).

2.4 Reflektion om tidigare forskning

Så som framgår från presentationen ovan går det att urskilja tre tongivande trender vad gäller forskning om prostitution. Den feministiska forskningen är ett starkt och viktigt fält, men att undersöka patriarkala strukturer är inte syftet för denna studie. Dock är den feministiska forskningen viktig för att förstå prostitution ur ett strukturellt perspektiv, då det tydliggör den maktasymmetri där män utnyttjar kvinnor. I detta arbete vill vi lyfta fram kvinnorna och hur de agerar i interaktion med omgivningen. Därför ansluter vi oss till tidigare studier om prostitution som process, om vägen genom prostitution. Detta då denna typ av studier tillsammans med studier om hur kvinnor med prostitutionserfarenhet upplever att de stigmatiseras från omgivningen har gett oss en grund för att analysera vårt resultat och lyfta fram kvinnornas röst.

3 STUDIENS TEORETISKA INRAMNING

Med syfte att beskriva och analysera kvinnans självupplevda erfarenhet av prostitution med fokus på hennes egen förståelse av sig själv och i interaktion med sin omgivning har vi teoretiskt ramat in vår studie ur ett socialpsykologiskt perspektiv. Det socialpsykologiska perspektivet innebär förståelse för hur individen och samhället i interaktion med varandra formas. Det socialpsykologiska perspektivet försöker ”förstå och förklara samspelet mellan individers tankar, känslor och beteenden och det omgivande samhället” (Angelöw, Jonsson, Stier, 2015, s. 15). Med det socialpsykologiska perspektivet i ryggen har vi försökt bringa en förståelse för de dynamiska relationerna som utspelas mellan aktörer och strukturer i en kontext. Att inta en socialpsykologisk hållning har för oss inneburit strävan att komma åt en förståelse, men också en förklaring av samspelet mellan kvinnans tankar, känslor och beteende vid att träda in, att finnas i, och lämna prostitution. Processer och samspel vars innebörd hanteras av kvinnan själv genom ständiga tolkningsprocesser.

Ett analytiskt verktyg som har varit av betydelse är *skam*, där Scheff och Starrins resonemang stått för inspirationen. *Stigma* har också varit ett viktigt analytiskt verktyg, där Goffmans definition av begreppet varit inspirationskällan. Slutligen har vi inspirerats av Fuchs Ebaugh’s teori *the process of role exit*.

3.1 Skam

Skam är den viktigaste och mest grundläggande känslan i interaktionen med andra människor (Scheff & Starrin, 2015, s. 190). Skam och dess motsats stolthet är emotioner som instinktivt ger signaler på problem i sociala relationer (Starrin, 2013, s. 147). Obekväma avvisande sociala interaktioner utlöser skamkänslor. Individen förknippar sedan liknande situationer med skam och skapar då en referensram att förhålla sig till. Skammen är därmed beroende av andra människors attityder och hur dessa tolkas och hanteras känslomässigt. Att inte uppleva skam eller att känna överdrivet mycket skam bidrar till destruktiva sociala band (Starrin, 2013, s. 153). I interaktioner där de sociala banden inte är tydliga kan individer acceptera sociala band som inte uppfyller deras grundläggande behov för att undvika känslor av isolering och ensamhet (Scheff, 1990, s. 14). Vi lär oss undvika skamfyllda situationer och moraliska överträdelser genom att känna skam då skammen påverkar vårt sociala samspel (Scheff & Starrin, 2015, s. 187–190).

Människor är känsliga för hur andra behandlar dem och om individen inte blir behandlad med respekt och hänsyn upplevs skam. Individen är inte kapabel att enbart acceptera skam utan måste försöka undvika, hantera eller förneka skammen (Starrin, 2013, s. 148–149). Strategier för att undvika och hantera känslor av skam är att utveckla kontrollbehov, försöka framhäva sig själv eller tillämpa alkohol eller droger i skamfyllda situationer. En annan strategi är att försöka rikta skammen till andra genom fysiska och verbala attacker. Människan har en benägenhet att hålla tillbaka känslor för att inte riskera att skämmas över hur de tar sig i uttryck (Scheff & Starrin, 2015, s. 191–192). Social ångest är oftast inte kopplat till förväntad fara för livet utan förknippat med en förväntad känsla av att bli utskämd, som

gör att individen undviker eventuella skamfyllda situationer (Scheff, 1990, s. 17). Skam som inte får kännas vid och trycks bort påverkar personens välmående och kan leda till destruktivitet i form av våld eller psykisk ohälsa (Scheff, 1990, s. 170). Skam och stolthet ligger till grund för individens självkänsla. Ett kroniskt skamtillstånd innebär låg självkänsla där personen känner skam istället för stolthet. Personen befinner sig i ett dubbelt skamtillstånd och skäms för de känslor de känner (Scheff, 1990, s. 171).

3.2 Stigma - Att bli dömd genom andra

Termen stigma betyder märke och uppkom för att visa vilka som var avvikare i samhället (Goffman, 2011, s. 9). Stigma beskrivs som *misskrediterande* egenskaper som vid interaktion med omgivningen blir stigmatiserade, då personen avviker från normer och förväntningar. Personen jämförs med det "normala" och blir då en avvikare och dömd av "de normala". Stigmat delas in i tre kategorier: kroppsliga avvikelser, stambetingat stigma och fläckar på den personliga karaktären som diskriminerar och reducerar personens livsmöjligheter (Goffman, 2011, s. 12–13). Stigmatiseringen kategoriserar och skapar personens *sociala identitet*. Den *sociala identiteten* delas upp i två delar, den *virtuella sociala identiteten* om hur personen uppfattas och framställs av andra, exempelvis det första intrycket. Den *faktiska sociala identiteten* är de egenskaper som personen verkligen/faktiskt besitter (Goffman, 2011, s. 10–11). En person som är medveten om stigmat kan försöka dölja det för att inte påverkas eller minska stigmatiseringen. Att dölja sitt stigma gör att det blir en del av personens personliga identitet och personen blir *misskreditabel*, vilket innebär att personen inte tror att omgivningen är medvetna om stigmat (Goffman, 2011, s. 24–27). Att veta om eller upptäcka en persons stigma kan innebära felaktiga kategoriseringar och antaganden vilket påverkar samspelet. Genom stigmatisering kan individen ta till sig av de stigmatiserande förväntningar den får från omgivningen, en *moralisk karriär* (Goffman, 2011, s. 40).

3.3 Exitmodellen

I boken *Becoming an ex* beskriver Fuchs Ebaugh (1988) sin teori *the process of role exit*. Att träda ur en roll och bli en före detta, där vi socialt och emotionellt anpassar oss till en ny roll uppstår en spänning mellan det förflutna, nuet och framtiden (Fuchs Ebaugh, 1988, s. 1–3). Att kliva in och ur en roll är sammankopplat med självidentitet där den personliga identiteten skapas genom förväntningar från andra. När vi lämnar en roll blir vår självidentitet hotad. Processen att lämna en roll och kliva in i en ny kan ta olika lång tid (Fuchs Ebaugh, 1988, s. 20–22).

Exitmodellen bygger på fyra olika steg:

1. *De första tvivlen*, där individen börjar ifrågasätta och känna en missnöjdhet med sin situation och börjar överväga alternativa roller (Fuchs Ebaugh, 1988, s. 41).

2. *Sökande efter alternativ* där personen väger in för- och nackdelar med sitt rollutträde. I detta steg är omgivningens positiva stöd viktigt för att inte tillskriva personen ett socialt stigma (Fuchs Ebaugh, 1988, s. 99–100).
3. *Vändpunkten*, där individen beslutat sig för att lämna den gamla rollen och kliva in i en ny (Fuchs Ebaugh, 1988, s. 123).
4. Ett sista steg innefattar processen att frigöra sig från den gamla rollen och skapa en ny, *en ex-roll* (Fuchs Ebaugh, 1988, s. 180).

3.4 Teorins och begreppens relevans för studien

Det socialpsykologiska perspektivet har bidragit till en förståelse av samspelet mellan omgivningen och kvinnornas ageranden. Där vi kunnat ta del av kvinnornas subjektiva tolkningar av sig själva och deras subjektiva verklighet så som de berättat den. Genom att fördjupa oss i begreppet skam har vi tolkat hur skammen kan ha haft inverkan på kvinnornas livsresa genom prostitution. Begreppet stigma har hjälpt till att ytterligare förstå kvinnornas samspel med andra där de tillskrivits en roll med förväntningar och begränsningar. För att förstå processen ut ur en roll har exitmodellen utgjort en förklaringsmodell för hur olika steg i uppbrottsprocessen kan se ut.

4 METOD OCH MATERIAL

I detta avsnitt beskriver vi hur vi metodologiskt har gått tillväga när vi genomfört sex kvalitativa intervjuer med fokus på livsberättelser. Nedan ges en utförlig beskrivning av vilka ställningstaganden vi gjort under forskningsprocessen.

4.1 Val av metod

Valet föll på en kvalitativ metod med fokus på livsberättelser som en bärande ansats då vi önskade en datainsamlingsmetod som kunde fånga kvinnornas livsvärld och erfarenheter. Den kvalitativa metoden har lämpat sig då vi genom samtal med andra människor önskar höra om deras upplevelser och känslor i den upplevda kontexten (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 15–17). Detta innebär en metodologisk inställning där vi har tagit del av berättelser med kvinnornas egna definitioner, beskrivningar och tolkningar av sina liv. Vårt ontologiska antagande har varit att världen beskrivs såsom den upplevs och erfars av människorna själva. Detta har gjort valet av kvalitativ metod med fokus på livsberättelser som ett framgångsrikt val och kvinnornas livsberättelser har vi tolkat i ljuset av vårt analytiska ramverk.

I studien har en abduktiv slutledning tillämpats då processen i studien har skett i växelverkan mellan teori och empiri (Alvesson & Skoldberg, 2017, s. 13). Abduktion är lämpligt då vi försöker förstå eller förklara något (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 239) Genom användning av en abduktiv metod har vi haft stöd i teorin för att förstå de processer som framkom i vårt empiriska material, samtidigt som det empiriska materialet har tydliggjort teorin och dess tillämpning, vilket hjälper oss att förklara och förstå processer som kan leda in eller ur prostitution.

4.2 Intervjuer med fokus på livsberättelser

En livsberättelse syftar till att lyfta personens egen fria berättelse av sitt liv och synliggöra hur olika livshändelser skapas i interaktionen mellan händelser och handling (Öberg, 2015, s. 56) För att uppmuntra kvinnorna att blicka tillbaka på sitt liv och berätta om sina prostitutionserfarenheter utifrån deras upplevda verklighet har vi valt kvalitativa ostrukturerade intervjuer med fokus på livsberättelser.

4.2.1 Val av deltagare

Ett målinriktat urval har använts för att matcha forskningsfrågan med urvalet (Bryman, 2011, s. 434). Initialt sökte vi upp organisationer som arbetar med/för prostitution som via en gatekeeper har förmedlat våra kontaktuppgifter till kvinnor som kunnat kontakta oss. Vi fick även kontakt med kvinnor genom internet, där kvinnorna själva valt att vara öppna om sina prostitutionserfarenheter. Inklusionskriterierna vid urvalet var kvinnor bosatta i Sverige med prostitutionserfarenhet. Urvalet har bestått av sex kvinnor med olika ålder och upplevda erfarenheter av prostitution.

4.2.2 Intervjuernas genomförande

Kontakt med kvinnorna upprättades via mejl där vi presenterade oss och studiens syfte. I mejlkonversationen bestämdes tid och plats för intervjun. Kvinnorna bestämde platsen för intervjun. Innan intervjun fick kvinnorna missivbrevet mejlat till sig. Inför intervjuerna togs en intervjuguide (bilaga 2) fram. Intervjuguiden har funnits som ett stöd för att läsa upp inledningsfrågan och för att anteckna stödord på teman vi önskade fördjupa oss i samt med hjälpord som kan vara lämpliga att inleda uppföljningsfrågor med. Studien är av explorativ ansats och intervjuerna inleddes med öppningsfrågan ”om du skulle berätta ditt liv som en bok, vilket kapitel skulle du börja med då?”. Inspiration till öppningsfrågan kom från Öberg (2015, s. 59). Utifrån öppningsfrågan fick kvinnorna berätta sin livsberättelse med sina erfarenheter av prostitution. Kvinnorna uppmuntrades till fortsatt berättande och uppföljningsfrågor på centrala teman ställdes.

Två intervjuer skedde över Skype av geografiska skäl. Fördelen med Skype-intervjuer var möjligheten till ett större geografiskt upptagningsområde och att ändå visuellt kunna interagera med varandra. Den begränsade skärmytan kan ha påverkat att se och använda kroppsspråk vid Skype-intervjuerna. En av kvinnorna ville ha sin identitet dold och ville

därför ha en telefonintervju. Begränsningar med telefonintervjuer är att mimik och naturlig tystnad är svår att tyda. De intervjuer där båda studenterna deltagit har varit med kvinnor vana att berätta om sina erfarenheter. Vi har kontrollerat med kvinnorna om detta känts okej för dem, vi upplever inte att detta påverkat intervjutillfället negativt. Nedan presenteras en tabell över intervjuernas genomförande, där även antal transkriberade ord anges för att ge läsaren en bild av mängden material vi insamlat.

Tabell 1: Intervjuernas genomförande och antal transkriberade ord

Namn (fingerat)	Intervjuarantal	Plats	Intervjuns längd	Transkriberade ord
Alice	2	Alice arbetsplats	71 minuter	10 162
Nadja	2	Nadjas arbetsplats	66 minuter	11 944
Annelie	1	Telefonintervju	53 minuter	8566
Rebecca	1	Skypeintervju	107 minuter	21 135
Ida	1	Idas hem	107 minuter	14 456
Leah	2	Skypeintervju	77 minuter	10 654

4.3 Förförståelse

I en tidigare kurs på Mälardalens högskola har vi granskat hur lagstiftningar kan motarbeta varandra när det handlar om kvinnor som befinner sig i prostitution. Bland annat studerade vi Socialtjänstlagen och Utlänningslagen samt intervjuade en regionskoordinator som arbetar mot prostitution och människohandel.

Innan vi påbörjade intervjuerna till detta examensarbete önskade vi få mer kunskap om målgruppen. Vi har därför genomfört studiebesök på Mikamottagningen i Stockholm som bland annat erbjuder råd- och stödsamtal till kvinnor som befinner sig i prostitution. Vi har även gjort ett studiebesök och intervjuat professionella på Eskilstuna stadsmission. Möjligheten att få samtala med professionella som dagligen möter kvinnor i prostitution gav oss en inblick i hur vi med vår studie skulle kunna gå tillväga och bemöta kvinnorna vi skulle intervjuas. Studiebesöken har möjliggjort för oss att öva på ostrukturerade intervjuer samt en ökad förståelse för prostitutionens komplexitet. Vår förförståelse har även stärkts då vi vid ett tillfälle volontärarbetat uppsökande på Malmskillnadsgatan i Stockholm. Förförståelsen har hjälpt oss att förstå problematiken med prostitution på en samhällsnivå, och gett oss viss förberedelse för vad vi kunnat få berättat för oss under intervjuerna. Men, vår ambition har varit att få ta del av kvinnornas unika berättelser, och därmed har vi tyglat vår förförståelse för att inte påverka intervjuernas utfall.

4.4 Forskarroll och forskningsetik

Att berätta om sitt liv är personligt och kan vara påfrestande. Det är i interaktionen mellan intervjuaren och deltagaren som berättelsen tar form. Därmed är det viktigt att inte underminera intervjuarens roll innan och under intervjun (Öberg, 2015, s. 61). Vår roll vid intervjuerna var inledningsvis tämligen passiv för att ge kvinnorna utrymme att berätta. Vid intervjutillfällena har vi varit öppna och lyhörda och har utformat intervjun utefter vad som framkommit. Uppföljningsfrågorna har återknutit och fördjupat det kvinnorna tidigare berättat. Vi har försökt att inte ställa ledande frågor. Det har varit viktigt för oss att intervjun avslutats på ett bra sätt trots att den har behandlat känsliga samtalsämnen. Efter intervjutillfället har vi kontaktat kvinnorna och tackat för deras deltagande.

4.4.1 Maktasymmetri vid intervjuer

I en kvalitativ forskningsintervju råder det en maktasymmetri mellan forskaren och deltagaren utan att den behöver vara avsiktligt utövad (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 51–52). Vi var medvetna om att det förekommer en maktasymmetri vid en intervju oavsett hur vi har valt att genomföra den. Vi har låtit kvinnorna välja var de vill träffas. Det har inte funnits någon dold agenda med intervjun. Kvinnorna har fått bestämma hur de vill börja sin livsberättelse och utformningen av intervjun. Vi har försökt att inte styra kvinnorna utan uppmuntrat dem att berätta vad de än vill berätta om, och varit lyhörda inför detta. Vi har inte försökt dölja våra egna brister eller begränsningar, vilket kan ha underlättat interaktionen med kvinnorna. Vår övertygelse har varit att det är kvinnorna som besitter kunskapen genom deras erfarenheter, vilket gett oss möjligheten att lära och ta del av deras kunnande. Att vi som kvinnor mött en annan kvinna kan ha minskat maktasymmetrin något och eventuellt ökat tryggheten för deltagarna.

4.5 Etiska överväganden

I detta avsnitt redovisas de fyra olika forskningsetiska principer vi följt samt andra etiska överväganden som vi gjort.

4.5.1 Informationskravet

Informationskravet innebär att de som berörs av forskningen ska få information om forskningens syfte (Vetenskapsrådet, 2017). I planeringen av studien togs kontakt via mejl med tilltänkta deltagare, där vi presenterade oss med namn och att vi var socionomstudenter, termin sex på Mälardalens högskola. Vid den första kontakten beskrevs studiens syfte, planering och genomförande. Vi framförde önskemål om ljudupptagning, tidsramen för intervjun och information om att inga uppgifter som kan härröras till kvinnorna kommer finnas med i det färdiga materialet. Det är viktigt att redogöra för vinster i fråga om ny kunskap som en motivator att delta i studien (Vetenskapsrådet, 2017). Vi har i vår kontakt med kvinnorna inte beskrivit några vinster i form av ny kunskap utan betonat att vi önskar få höra kvinnornas livsberättelser. Vi gav de tilltänkta deltagarna så utförlig information som

möjligt för att de skulle kunna ta ställning till sitt deltagande. Valet att kontakta eventuella deltagare via mejl var för att kvinnorna skulle ges tid och möjlighet att fundera över sitt deltagande. Kvinnor har även kontaktat oss och visat intresse att delta i studien via de organisationer vi kontaktat. I studier ska eventuell skada eller risker som deltagandet kan innebära redovisas (Vetenskapsrådet, 2017). När kvinnorna berättat sin livsberättelse kan känsliga ämnen ha tagits upp. Vi kan inte veta om eller hur kvinnan reagerat eller känt efter intervjun. Samtalet har anpassats efter det kvinnan berättat. Kvinnorna har under intervjutillfället inte skadats fysiskt. När intervjun avslutades fick kvinnorna information att de kunde få den färdiga studien skickad till sig per mejl, vilket samtliga kvinnor önskade. Då denna studie är ett examensarbete på grundnivå finns det inga finansierare som på något sätt påverkat resultatet av studien.

4.5.2 Samtyckeskravet

Samtyckeskravet innebär att en deltagare i en studie själv har rätt att bestämma om sin medverkan, där de muntligt eller skriftligt ger sitt samtycke till att delta i studien och att de själva kan avsluta sin medverkan när de vill (Vetenskapsrådet, 2017). Kvinnorna fick via mejl innan intervjutillfället ett missivbrev (bilaga 1) med information om samtycke för sitt deltagande. De kvinnor vi träffat vid intervjutillfället har undertecknat missivbrevet. De kvinnor vi inte fysiskt träffat har läst missivbrevet innan och gett sitt muntliga samtycke.

4.5.3 Konfidentialitetskravet

Konfidentialitetskravet innebär att studiens respondenter ska ges största möjliga konfidentialitet och att personuppgifter ska förvaras på ett sådant sätt att inga obehöriga kan ta del av dem (Vetenskapsrådet, 2017). De uppgifter som vi fått berättat för oss är personliga och utlämnande. För att förhindra att kvinnornas konfidentiella uppgifter sprids har ljudfiler och det transkriberade materialet endast hanterats av författarna. Kvinnorna har i så stor utsträckning som möjligt hållits anonymiserade. Inga utsagor som kan få rättsliga konsekvenser redovisas. Ljudupptagningen från intervjuerna har förvarats på mobiltelefon, dator och Ipad med skärmlås på för att ingen obehörig ska få tillgång till dem. Ljudfilerna kommer när uppsatsen är slutförd raderas från samtliga enheter. Empirin har transkriberats ordagrant, men platser, namn, ålder och annan information som kan härröras till kvinnorna har avkodats. Det utskrivna transkriberade materialet och de undertecknade missivbreven har förvarats på ett sådant sätt att ingen obehörig har haft möjlighet att läsa det, men har inte förvarats i ett låst skåp så som rekommenderat då det ej varit praktiskt genomförbart. Kvinnorna har i resultatredovisningen fått fingerade namn.

4.5.4 Nyttjandekravet

Nyttjandekravet innebär att insamlade uppgifter enbart får användas i forskningssyfte (Vetenskapsrådet, 2017). De kvinnor som tackade ja till deltagande i studien har fått ett missivbrev (bilaga 1) där det beskrivits att det insamlade materialet endast är avsett för forskning.

4.5.5 Fler etiska ställningstaganden

Att delge berättelser om sitt liv kan vara känsloladdat och det har därför varit viktigt för oss att under intervjun försöka ha fingertoppskänsla i valet av frågor. Vi har gjort vårt yttersta för att försöka minimera att kvinnorna lider skada och har efter intervjun följt upp via mejl eller sms till kvinnorna. Vi har träffat kvinnorna vid ett intervjutillfälle för att minska risken för det som Kvale och Brinkmann (2014, s. 110) beskriver som kvasiterapeutiska relationer där intervjupersonen berättar och avslöjar mer än vad hon tänkt berätta. I sammanställningen av det empiriska materialet har i vissa fall talspråk och dialektala skillnader omvandlats till skriftspråk för att de kvinnor som deltagit i studien inte ska känna att deras utsago är osammanhängande eller utpekande, då detta enligt Kvale och Brinkmann (2014, s. 228) kan leda till oetisk stigmatisering för intervjupersonerna. Kvinnorna har inte getts möjligheten att läsa det transkriberade materialet men de har uppmanats att höra av sig om de har funderingar eller tillägg, vilket en kvinna gjort. Det har varit mycket viktigt för oss att ge en så rättvis bild som möjligt av kvinnorna och samtidigt vara transparenta och sakliga. Under studiens gång har vi diskuterat och reflekterat om vår roll, bemötande, mellanmänsklig interaktion, intervjuteknik, våra styrkor och svagheter för att öka vår medvetenhet om oss själva och hur vi förhållit oss i studien.

4.6 Behandling av analys och data

Ljudmaterialet har varit av god kvalitet och de sex intervjuerna resulterade i cirka åtta timmar ljudinspelat material. Intervjuerna är ordagrant transkriberade efter respondentens talspråk vilket är tidskrävande och ställer krav på noggrannhet. Transkriberingens genomförande diskuterades innan och gemensamma förhållningsregler bestämdes. Vid transkriberingen har uppgifter som kunnat härledas till kvinnorna avkodats, exempelvis namn, platser och ålder. I de fall det inte gått att höra något ord har detta markerats. Om kvinnan gjort pauser, suckat eller skrattat har detta transkriberats om det haft relevans för sammanhanget. Betoningar har generellt inte redovisats. Den person som genomförde intervjun transkriberade den också. De intervjuer som genomfördes av oss båda har en person transkriberat. Därefter har vi lyssnat igenom ljudmaterialet och kontrolläst transkriberingen flera gånger för att säkerställa dess korrekthet. För att underlätta analysen skrevs transkriberingen ut i pappersform. Totalt uppgår det transkriberade materialet till 150 sidor. Relevanta delar ur livsberättelserna har markerats och kategoriserats i det utskrivna materialet. Därefter valdes citat ut som blev kodade och kategoriserade. Kodningen gav ytterligare en fördjupning i empirin då teman och subteman framträdde som sedan blev kategoriserade i kronologisk ordning. Denna process har på grund av vårt extensiva material upptagit mycket tid men också gjort oss väl bevandrade i vårt material. I resultatredovisningen har kvinnorna fått fingerade namn, dels för att vi vill att läsaren ska ta del av de personliga berättelserna utan att lämna ut kvinnorna, samt för läsvänlighetens skull. De fingerade namnen är slumpmässigt valda och har oss veterligen ingen koppling till kvinnorna.

Nedan presenteras de teman och subteman som sedermera presenteras i resultat- och analysavsnittet.

Tabell 2: Tematisering vid resultat och analys

Period i kvinnans liv	Tema	Subtema
Stegen till prostitution	Trauman	Mobbning och kränkningar, sexuella övergrepp, beroende
Att befinna sig i prostitution	Överlevnad	Dubbel bekräftelse, att leva ett dubbelliv, att skapa kontroll
Stegen från prostitution	Vändpunkter	Att lämna, Såren av prostitution, Att läka med stödande relationer

4.7 Tillförlitlighet och trovärdighet

En studies *trovärdighet* (reliabilitet) kan påverkas beroende på hur frågor ställs och hur materialet transkriberas. *Tillförlitlighet* (validitet) är en del av hantverksskickligheten och den kvalitetskontroll som ska vara genomgående vid kvalitativa studier (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 295–299).

4.7.1 Tillförlitlighet

Tillförlitligheten för studien har stärkts genom att ljudinspelningarna har hållit god kvalitet och att vi lyssnat igenom materialet och kontrollerat ljudfilen mot det transkriberade materialet tillsammans. För att öka tillförlitligheten ytterligare hade båda studenterna kunnat transkribera samma intervju och därefter jämfört, men detta är ej möjligt på grund av tidsramen. Tillförlitligheten har stärkts då intervjuerna riktat sig till de enda som kan veta hur livet i prostitution kan vara, kvinnorna som själva upplevt det. Under intervjun har vi undvikit ledande frågor men givetvis kan vissa frågor ha uppfattats som ledande. Hot mot tillförlitligheten hade varit om intervjuerna riktat sig mot professionella som berättat om sina erfarenheter av hur de upplever att kvinnor i prostitution upplever sin situation.

4.7.2 Trovärdighet

Studiens trovärdighet har stärkts genom att de intervjuer som genomförts är med kvinnor med prostitutionserfarenhet. Vidare har de kvalitativa intervjuerna varit ostrukturerade vilket möjliggjort för kvinnorna att fritt berätta sin livshistoria och erfarenheter. Syftet med studien har inte varit att kunna visa på generaliserbara resultat utan att lyfta varje kvinnas berättelse. Genom att vi lyssnat igenom ljudfilen samtidigt som vi läst det transkriberade materialet så har studiens trovärdighet ökat. Studiens trovärdighet hade kunnat stärkts ytterligare genom att kvinnorna fått möjlighet att läsa igenom det transkriberade materialet och verifierat innehållet, vilket av tidsmässiga skäl inte varit genomförbart. I det

transkriberade materialet har kommatecken och punkter skrivits ut, för att strukturera upp texten och underlätta läsbarheten vid analysen. Detta bör inte påverkat studiens trovärdighet. Det har varit viktigt för oss att behålla aktörsperspektivet i livsberättelserna och att de tolkningar som gjorts i analysen har varit transparenta för att stärka studiens trovärdighet.

5 RESULTAT OCH ANALYS

Resultat och analys presenteras i kronologisk ordning utifrån kvinnornas livsberättelser, och stegen i *prostitutionsprocessen* in-, genom- och ur prostitution. Därefter redogör vi för tre teman: trauman, överlevnad samt vändpunkter. Det är viktigt för oss att poängtera att endast kortare utdrag och sammanfattningar av kvinnornas livsberättelser presenteras vilket inte på något sätt kan ge en komplett bild av deras erfarenheter.

5.1 Stegen till prostitution

Nedan presenterar kvinnornas berättelser där Alice, Nadja, Annelie, Rebecca, Ida och Leah berättar om sina steg in i prostitution.

Alice berättar att hennes första minne är när hon som femårig flicka blev våldtagen. Hon beskriver hur hon under sin uppväxt systematiskt blev sexuellt utnyttjad, utsatt för grova övergrepp och våldtäkter. Barndomen bestod av få ljusa stunder med svek från vuxenvärlden och där skolgången var fylld av mobbning och sexuella övergrepp. Vidare förklarar Alice att hon förlorade sin trygga punkt i tonåren då hennes pappa avled, och att hon efter det levde i våldsamma hemförhållanden, som gjorde att hon rymde hemifrån och togs hon om hand av en familj där hon kände trygghet. Alice berättar att hon som 16-åring träffade en karismatisk kvinna som gav henne uppmärksamhet och komplimanger. Alice förklarar att hon som inte var van vid att bli sedd, blev som uppslukad och flyttade sedan hem till kvinnan. Alice beskriver att hon blev upplärd i hur hon skulle föra sig som kvinna för att få arbeta med kvinnan och att hon var stolt och lycklig tills hon förstod att hon skulle bli såld till män. Alice beskriver känslan som hon upplevde "då var det precis som jaha... då var du där igen då, ja då är det karlar som ska använda min kropp".

Nadja inleder sin livsberättelse med att beskriva sin uppväxt i en kärnfamilj, präglad av kärlek och trygghet och beskriver att hon i tidiga vuxenlivet sökte en man hon kunde bygga en trygg framtid med. Nadja berättar att hon som ung vuxen inledde en relation med en man hon upplevde hade allt hon kunde önska, han var äldre, mogen och världsvan. Hon kände sig uppmärksammas och sedd och hade hopp om en framtid med honom. Efter två veckors intensiv kontakt bestämde de sig för att ses för första gången och hon blev upphämtad av mannen. Under bilfärden förändrades mannens beteende kraftigt och Nadja berättar att hon

blev rädd. Mannen körde till vad han sa var en vän. När de kommit fram sa mannen att Nadja skulle ha sex med honom och vännen. Nadja berättar att hon kände att hon inte hade något annat val än att låta de två männen våldta henne. Nadja berättar hur hon förstod att hon blivit såld:

[...] efteråt så betalar han honom pengar så då fattar jag att det här är en plan han har haft hela tiden, och då känner man sig lurad, man känner sig äcklig, man känner alla dom här känslorna som kom upp, att jag får skylla mig själv, jag satte mig med en främmande man med en bil, men alla dom här, skulden och skammen var direkt och det var ju något han verkligen, direkt vi satte oss i bilen igen, men vad trodde du då, det här var ju uppenbart, ja men så här, du får verkligen skylla dig själv du är så äcklig, det är det enda du duger till och såna saker, och då fick man det bekräftat, på något sätt.

Annelie nämner att hon som ung var blyg och tillbakadragen och under uppväxten noga med att inte sticka ut. Annelie beskriver ett vuxenliv där hon var gift och har barn och förklarar att hon i sitt äktenskap upplevde en känsla av ensamhet och tristess då maken jobbade på annan ort. Annelie beskriver att hon kände sig ensam i sitt äktenskap men inte ville vara otrogen och för att få spänning började hon sälja trosor och chatta med män som köpte trosorna. Annelie berättar att hon sedan skilde sig och blev mer frigjord och då började nätdejta "jag gick ut på dom här dejttingsajterna och bara överhopades av mejl och jag bara, oj!". Annelie beskriver att hon var aktiv på ett internetforum för sexuella kontakter men att hon efter en tids dejtande kände en tomhet inombords. En av hennes "trosköpare" föreslog att han kunde betala henne för sex. Annelie berättar "jag testar väl det då, och det var världens kick, det här tomma försvann helt, och det har faktiskt inte återkommit, får jag betalt så mår jag skitbra".

Rebecca berättar om en uppväxt tillsammans med sina föräldrar och syskon där låg- och mellanstadiet var en bra tid men också då hon upplevde utanförskap och känslan att vara annorlunda för första gången. Rebecca förklarar att hon utvecklades tidigt och utsattes för sexuella trakasserier i skolan och att hon träffade en äldre kille och sexdebuterade när hon var tretton år. Rebecca beskriver att skoltiden efter detta var mycket jobbig med ryktesspridning, utfrysning och mobbing, och att hon samlade styrka för att orka gå till skolan. Rebecca berättar att hon under ett sommarlov blev utsatt för sin första våldtäkt vilket ledde till att hon mådde dåligt och sökte sig till en äldre kvinnlig släkting och umgicks med henne i släktingens hem. Rebecca berättar att släktingen då påtalade att Rebecca var skyldig henne pengar och att släktingen utövade påtryckningar och hot. Rebecca beskriver att släktingen påtalade för henne att då Rebecca redan hade haft sex så borde hon inte ha några problem med att ta betalt för det för att kunna betala tillbaka skulden. Rebecca berättar att hon gav vika för släktingens påtryckningar och beskriver att upplevelsen var hemsk "det finns inget ömsint över att träffa en kund när du är ett barn och den får ta för sig av din kropp". Rebecca berättar att hennes skuld till släktingen hela tiden ökade och att hon fick en del av pengarna och därmed lade skuld på sig själv över sin delaktighet. Hon mådde psykiskt dåligt och levde med ständig rädsla att någon skulle få reda på vad hon befann sig i och förklarar att hon då vände sig till en stödorganisation, där hon möttes av en förstående man som fick henne att känna sig sedd och utvald. Mannen blev istället nästa person som sålde henne. Rebecca förklarar att han våldtog henne för att sedan sälja henne "det finns en anledning till att man ska våldtas i början av en sån här, för att man inte ska ha kvar någon känsla, för att vilja skydda sig för det ska inte finnas nåt att skydda kvar". Under ungdomsåren beskriver

Rebecca att hon upprätthöll en fasad som duktig flicka samtidigt som hon kämpade mot psykisk ohälsa med suicidförsök, amfetaminmissbruk och olika hallickar som sålde henne.

Ida berättar att hon ser tillbaka på sin uppväxt med en känsla av att både hon själv och hennes familj var annorlunda och att hon tidigt utvecklades och aldrig känt sig tillfreds med sig själv eller sin kropp. Vidare förklarar Ida att hon upplevde krav både från sig själv och hemifrån att prestera idrottsmässigt och att äta på ett visst sätt. Ida berättar att hon i högstadiet utsattes för en gruppvåldtäkt av tre äldre män. I gymnasiet fick Ida diagnosen anorexia och hon var för sjuk för att idrotta och blev inskriven på BUP. Ida beskriver att hennes ätstörning påverkade hennes vän-relationer och hon blev utfryst och mobbad. Efter gymnasiet blev hon inskriven på psykiatrin men skrev ut sig och flyttade till en annan stad och sökte jobb. Hon fick ett arbete och klättrade i företaget vilket skapade prestationskrav som bidrog till försämrad psykisk hälsa. Ida beskriver att hon började missbruka utskrivna sömntabletter och tog flera överdoser. En dag då hon mådde mycket dåligt gick hon till ett område där drogförsäljning pågick och frågade efter droger. Ida berättar att hon tog kontakt med en langare som sålde heroin till henne och att hon började använda heroin som självmedicinering för sin psykiska ohälsa och att hon snabbt utvecklade ett dyrt missbruk. Ida förklarar hur hon tvingades ha sex mot ersättning för att finansiera sitt missbruk:

man har ju inte så mycket mer av värde att sälja så att då blir det, då får man ju vända sig till sig själv, så att det var där ja, det var där jag började sälja mig själv för att kunna försörja mitt missbruk liksom, som var min självmedicinering, så det började med att jag fick, jag ställde mig ju inte direkt på gatan liksom det första jag gjorde, utan vände mig först till han jag köpte droger av.

Leah berättar om sin uppväxt där familjen flyttade ofta och hon bytte skola flera gånger. Vidare förklarar Leah att hon hade svårt med sociala kontakter och att knyta an till och behålla vänner då hon beskriver sig själv som introvert och tystlåten och att hon ofta känt sig ensam och utanför. Leah beskriver att hon i åttonde klass hade utvecklats kroppsligt och att hon fått lättare att knyta kontakt med andra jämnåriga. Hon började dricka alkohol ofta och befann sig på fester och hade sex med killar, ibland flera samtidigt då hon inte kände att hon kunde säga nej. Leah berättar att hon sedan fick kontakt med en äldre man på ett internetforum som erbjöd henne pengar mot sexuella tjänster:

ja, det var typ när jag var 17 år som jag började lite smått med att sälja sex, och då började bara lite grann så här, en äldre man som skulle slicka mina fötter mot betalning, och då kände jag att det inte var, alltså det var inget speciellt, det var ju bara liksom, jag behövde ju bara liksom ta fram fötterna så började han slicka mina fötter mot betalning så att, pengar är ju alltid bra och ha liksom, så ja jag bara gjorde det.

5.2 Trauman

Det framträdande temat i stegen till prostitution är trauma. Nedan beskrivs de processer som kvinnorna berättat att de har genomgått för att ta steget in i prostitution.

5.2.1 Mobbning och kränkningar

Flera av kvinnorna beskriver händelser av att ha blivit mobbade, utfrysade och upplevt kränkande beteenden och kommentarer från andra. Att känna sig annorlunda redan under barndomen är framträdande i flera av kvinnornas livsberättelser. En del av kvinnorna har blivit behandlade på sätt som tydligt exkluderar dem från andra. Alice berättar "jag blev betraktad som väldigt ful, jag blev stämplad som ful och efterbliven, skolan blev ett helvete för mig och jag blev ständigt mobbad" Alice, Rebecca, Ida och Leah beskriver hur de tagit till sig av negativa kommentarer och behandling och trott på det de fått höra och orden fått fäste som en sanning. Leah beskriver hur hennes känsla av utanförskap kom att präglade hennes syn på sig själv:

jag har ju alltid tänkt så här att det är fel, alltså att det är något fel på mig för att typ, alla andra har vänner men inte jag, typ så här. Inte så många vänner då jag alltid känt så här att, är det för att jag är ful eller för att jag är konstig eller dum i huvudet så här.

Både Rebecca och Leah förklarar att det under högstadiet spreds rykten om dem. Leah berättar hur det påverkade henne:

jag fick slamp-rykte då, ja men henne kan man ju ha sex med såhär, och då är det klart då ville ju alla killar ha sex med mig, för att jag hade, för jag fick ett sånt rykte, så...eh...för det var ju dom som nästan tvingade sig på mig och att jag inte kunde säga nej liksom.

Att tidigt i livet utsättas för mobbning och andra kränkningar kan forma och bryta ner en kvinnas självkänsla. När kvinnorna får höra och utstå förolämpningar och respektlöst beteende kan detta utlösa skamkänslor hos dem, vilket kan leda till ett kroniskt skamtillstånd som påverkar deras syn på sig själva och deras självkänsla (Scheff, 1990, s. 171). Kvinnorna kan genom den upprepade mobbning, utfrysning och skambeläggning de fått utstå riskerat att förlora stoltheten som Scheff (1990, s. 171) menar definierar en god självkänsla. Kvinnorna kan då istället ta till sig av kränkningarna och skammen de känner. Detta kan medföra att de istället får en låg självkänsla och känner sig annorlunda och utanför. Detta bekräftas av tidigare studier, där känslan av utanförskap och låg självkänsla är bidragande orsaker till att senare hamna i prostitution (Jonsson m.fl., 2015).

Att bli kallad "hora" eller "slampa" kan vara exempel på stigmatiserande markeringar från omgivningen att kvinnan avviker från normen på det sätt som Goffman (2011, s. 12–13) beskriver. Att bli medveten om sitt stigma kan leda till att kvinnan börjar definiera sig efter omvärldens värderingar (Goffman, 2011, s. 40). Att få höra nedsättande ord kan medföra att kvinnan känner en förväntning från omgivningen att också leva upp till benämningen, vilket därmed skulle kunna vara en del av förståelsen till att hamna i prostitution. Det finns tydliga likheter i kvinnornas berättelser av att bli kallade stigmatiserande ord av andra och den betydelse andras stigmatiserande benämningar har på kvinnor som ett steg in i prostitution vilket beskrivs av Hedin och Månsson (1999) samt Hulusjö (2013).

5.3 Sexuella övergrepp

Fyra av kvinnorna beskriver hur både upprepade och enskilda sexuella övergrepp legat till grund för hur de kom att värdera sig själva utifrån andras åsikter om dem och deras kroppar. Känslor av att det här är det jag är värd, det här är vad jag duger till återkommer i kvinnornas berättelser. Alice beskriver att hon redan som litet barn blev regelbundet våldtagen och utnyttjad för sexuella ändamål "så växte jag upp med det då, att bli använd till sex när någon gubbe ville ha sex". Alice lärde sig tidigt att hennes kropp inte var hennes egen, hon blev tidigt objektifierad och lärde sig att se på sig själv utifrån vad männen gjorde med henne. Alice förklarar att hon som sjuåring blev utsatt för en gruppvåldtäkt och beskriver sin upplevelse "jag gör ingenting, jag lät det bara ske, här när jag ligger på stenen och den ena efter den andra våldtar mig och de andra skratta". Alice beskriver känslor av maktlöshet över vad hon utsattes för och skam att hon inte agerade för att göra motstånd och blev utskrattad. Ida beskriver precis som Alice att hon efter gruppvåldtäkten hon utsattes för lade skulden på sig själv "jag förstår ju idag att det inte var mitt fel, men det är bara någon skam att någon trängt sig på en så".

Kvinnorna kan ha känt att skammen var deras egna vid den traumatiska händelsen och klandrat sig själva istället förövarna. Detta kan medföra att kvinnorna inte känner att de kan prata med någon om händelsen och på så vis bearbeta traumat. Om skam undertrycks kan en destruktiv skam skapas och appliceras i referensramen (Scheff & Starrin, 2015, s. 191). Därmed kan kvinnans skam undertryckas och en destruktiv skam kan ta plats i hennes referensram. Tidigare studier visar på ett starkt samband mellan sexuella övergrepp i barndomen och ett inträde i prostitution (Farley m.fl., 2004; Hedin & Månsson, 1999; Jonsson m.fl., 2015).

Att utstå ett sexuellt övergrepp tycks kunna skapa ett stigma på det vis som Goffman (2011, s.40) beskriver. Kvinnan kan internalisera övergreppet och synen förövaren har på henne och tillskriver sig själv misskrediterande egenskaper i form av fläckar på den personliga karaktären (Goffman, 2011, s. 12–13). Detta skulle kunna betyda att kvinnan upplever att hon själv förtjänade övergreppet, då "den andra" markerar hennes värde. Kvinnan kan vid övergreppet tvingas börja se sig själv utifrån förövarens ögon, som ett objekt, vilket även Coy (2009) lyfter fram i sin forskning.

5.3.1 Beroende

Utifrån kvinnornas livsberättelser om processen in i prostitution finns det liknande beroendefaktorer som beskrivs av flera kvinnor. Alice, Nadja och Rebecca berättar att de hamnade i prostitution genom påtryckningar från andra och därmed hamnat i en spiral av drastiskt minskade valmöjligheter. De har genom manipulation, hot och våld blivit beroende av en annan person som i sin tur sålt dem för egen vinning. På ett liknande sätt berättar Ida att hon blev beroende av heroin och därmed också av sin langare. Ida beskriver att han försåg henne både med heroin och sexköpare vilket gjorde henne beroende av honom på flera plan. Leah beskriver att prostitutionen blev till ett beroende för henne, då hon är i behov av både de pengar och den uppmärksamhet den ger henne.

Även Rebecca berättar att "prostitutionslivsstilen" sedan gjorde att hon blev fast i prostitutionen och beskriver: "pengar vet du aldrig riktigt när dom kommer, men dom kommer, och det blir, det blir också något så här destruktivt sätt att anpassa sig efter dom". Leah berättar att beroendet av uppmärksamhet och bekräftelse har medfört att hennes egna gränser förflyttats: "det blir hela tiden att man tänjer på gränserna liksom, gör så här konstiga saker, man bara okej...eh...ja... att man låter typ män pissa på en mot betalning".

Genom att vara beroende av någon annan, skapas en obalans i relationen där den som kvinnan är beroende av har övertaget vilket Farley, m.fl. (2004) styrker. Denna beroendeställning kan liknas med att bli insnärjd i det nät som Hedin och Månsson (1998, s. 149–152) beskriver, och att kvinnorna därmed får minskade möjligheter att ta sig ur eller välja andra vägar. För kvinnorna kan beroendet av prostitutionen också medföra att deras personliga begränsningar flyttas framåt i takt med att destruktiviteten normaliseras för att finna nya vägar till bekräftelse och känslan av att bli sedd, vilket Jonsson m.fl. (2015) också påtalar. För kvinnorna kan de relationer de har att tillgå utgöra en slags samhörighet trots att de är destruktiva, och i en beroendeställning. Detta kan förklaras av att även svaga sociala band minskar känslan av isolering och ensamhet (Scheff, 1990, s. 14).

5.4 Att befinna sig i prostitution

Nedan fortsätter kvinnorna sin livsberättelse om tiden i prostitution.

Alice berättar att hon började arbeta för kvinnan hon flyttat in hos, hennes bordellmamma, och att hon blev vad hon kallar en garvad prostituerad men att varje sexköp var en våldtäkt. *Alice* berättar om livet på bordellen:

jag gjorde exakt allt det hon ville, och tjänade mycket pengar som liten, ung och som mycket duktig i sexakten. Och då fick jag ju bra betalt, det var bara det att hon tog alla pengarna, jag fick aldrig någonting utan jag fick en säng att sova i, hon såg till att jag var fräsch och snygg och målad och det var hon väldigt noga med. Och sen var det män som kom och bara gjorde det han skulle göra och betalade, det har jag varit med om.

Nadja berättar att hon under fyra månader befann sig under mannens totala kontroll och att han sålde henne till män runt om i Sverige. *Nadja* förklarar att desto grövre och sadistiska övergreppen var, desto bättre verkade mannen tycka. *Nadja* berättar att hon var konstant livrädd:

om det var någon som skulle säga något fint så är det han...för att hålla kvar mig i det här. Var det någon som kunde hjälpa mig mot dom här så var det han, för han var alltid med, så ibland kunde man ju titta på honom, han satt och onanerade bredvid och så var jag i en säng och var bunden i ett kors, och den kanske slog mig och höll på, strypa mig och hade sex på alla möjliga vis och jag kände att nu dör jag, och då kunde jag titta på honom och känna såhär, då blir han min räddning, så då blir det ju såhär sjukt i huvudet liksom att jag behöver ju honom... sen så skrattar han typ och bara nonchalerar och då blir det också så här... svek.

Annelie beskriver att hon inte kan tänka sig att ha sex utan kärlek eller pengar, och gör skillnad på hur hon upplever sex privat och med sexköpare

alltså privat så, i början när man är nykär då är det ju helt himlastormande man är ju alldeles till sig och kan ha sex hela tiden, men sen så blir det ju med tiden... så blir det ju mer ah, suck, måste jag? Och det blir det väl inte riktigt med... kunderna, då är det en kort period där jag sätter av en viss tid och så har jag bara sex, trevligt och skönt.

Rebecca beskriver att hon befann sig i prostitution under många år och hade ett flertal hallickar, ofta i form av en pojkvän som sålde henne. Hon berättar att prostitutionen också har varit hennes sätt att överleva ekonomiskt. Rebecca förklarar att hon levde ett kringflackande liv med prostitution, amfetaminmissbruk, psykisk ohälsa, våld och övergrepp och att hon under en period arbetade på en bordell utomlands.

Ida berättar att hon levde i en relation och höll sitt heroinmissbruk och prostitution hemligt. Ida berättar att hennes enda langare försåg henne med kunder och hon inte ville ha sex mot ersättning, men kände sig tvungen för att få ihop pengar till heroin.

Leah berättar att efter att hon sålt sex första gången fortsatte att besöka sexsidor på nätet och fick erbjudanden från sexköpare som hon sedan träffade. Leah beskriver att hon ibland tagit pauser från prostitutionen när hon varit i en relation. Leah förklarar att hon inte hade så många vänner och istället fyllde tiden med att jobba extremt mycket, både inom vården och på en telefon- och camsexlinje. Leah förklarar att hon sedan började lägga ut annonser om sex mot ersättning och att hon efter ett tag slutade med vårdjobbet då hon upplevde att prostitutionen gav henne mer. Leah beskriver att hon i början kände en kick av att använda sin kropp för att få betalt.

5.5 Överlevnad

Det tema som är framträdande när kvinnan befinner sig i prostitution är överlevnad. Detta handlar dels om kvinnornas känslor för prostitutionen, men också hur de handlar och agerar.

5.5.1 Dubbel bekräftelse

Annelie, Rebecca, Ida och Leah berättar om de ekonomiska fördelarna prostitutionen ger. För Rebecca, Ida och Leah har de ekonomiska fördelarna betytt känslomässiga nackdelar. Annelie berättar att hon enbart känt sig stärkt av den bekräftelse hon får av sexköparna och beskriver hur pengarna hon får skapar möjligheter för hennes barn "jag har barn hemma och det här ska aldrig påverka dom och det är min grund i det hela liksom, eller det ska bara bli positivt, vi har råd och gå på tivoli liksom, och kaka pizza". Ida berättar att prostitutionen möjliggjorde att hon hade råd med sitt missbruk men på bekostnad av hennes välmående "jag ville ju ha peng, jag ville ju ha droger liksom...men det var ju våldtäkt mot mig själv".

Ida fortsätter förklara att hon med tiden såg sexköpen som en bekräftelse på sitt eget värde "det blir ju nästan som ett till självskadebeteende, att man tycker att man förtjänar det".

Rebecca beskriver att hon under perioder haft försörjningsstöd men att hennes ekonomi inte gick ihop. Prostitutionen blev ett sätt för henne att lösa situationen “för att, det som blir när man känner den där lättningen, när man står där med sina 1500 i handen efter en kvarts knullande liksom”. Rebecca berättar att prostitutionen var komplex då hon dels fick bekräftelse för sitt utseende men samtidigt blev förminskad. Rebecca berättar hur hon kände under ett sexköp där hennes pojkvän/hallick sålt henne “du är ett skämt, på nått sätt...du är ju inte värd någonting...dom skrattade ju åt mig”. Även Nadja beskriver komplexiteten då hon uppfattat sig som stark ändå snabbt blev nedbruten och att den enda bekräftelse hon fick var från mannen som sålde henne “det finaste jag fick höra var att jag var en duktig hora”. Leah beskriver hur hon av både ekonomiska och känslomässiga skäl befinner sig i prostitution “det var både så här pengar och bekräftelse, att de såg mig och sa att jag var duktig liksom det fick jag ju inte höra så mycket annars liksom...och det var ju typ det jag ville”. Vidare berättar Leah om de konfliktfyllda känslorna med sexköpen:

det är mest känslan av att få pengar, alltså ibland kan jag ju tycka att det är skönt rent fysiskt liksom men ja, jag tycker ändå det är jobbigt att känna att jag tycker det är skönt med dom så här...det är ju liksom bara pengarna jag vill ha.

Att kunna försörja sig eller sin familj är en förväntning från samhället för att passa in i normen och inte avvika på det sätt som Goffman (2011, s.12–13) beskriver. Skamfyllda situationer är någonting som strävas efter att undvikas (Scheff & Starrin, 2015, s. 187–190). Att inte kunna försörja sig skulle kunna vara en skamfylld situation som kvinnorna därmed vill undvika. Med prostitutionen kan situationen undvikas då kvinnorna på så vis kan upprätthålla ekonomin vilket kan medföra att skammen över ekonomin ersätts med stolthet att ha löst sin situation. Att dölja ett stigma kan minska eller undvika stigmatiseringen (Goffman, 2011, s. 24–27) Genom att poängtera de ekonomiska fördelarna prostitutionen ger kan stigmat för prostitutionen minska, då den möjliggör ett undvikande av ett annat stigma, att inte kunna försörja sig. På så vis kan kvinnan känna bekräftelse kring fördelarna med prostitutionen.

Kvinnorna beskriver hur prostitutionen har medfört en dubbelhet. Dels har den möjliggjort för kvinnorna att försörja sina familjer eller gett dem en eftertraktad känsla av att bli sedd och uppskattad, samtidigt som de känner av omgivningens värdering att de likt ett objekt kan köpas och användas för sex vilket Coy (2009) och Sanders (2007) bekräftar. Självkänslan formas i samspel med andra, vid respektlös behandling upplevs skam som påverkar självkänslan negativt (Scheff, 1990, s. 171). Om kvinnorna inte blir behandlade med respekt känner de detta vilket leder till skamkänslor som påverkar deras självkänsla negativt. Kvinnorna kan känna av de förväntningar som finns på dem både från hallickar och sexköpare och ser till att uppfylla dessa. Detta medföra att kvinnorna än mer identifierar sig med att vara exempelvis en “duktig hora” om detta är vad de får höra. Därmed får de bekräftat att de dels är duktiga, men också en bekräftelse på att de “är en hora”.

Ett sätt att försöka undvika skam är att trycka undan känslor som inte är önskvärda (Scheff & Starrin, 2015, s. 191). På ett liknande vis kan kanske kvinnan under sexköpen trycka undan de känslor hon skäms över att känna i den situationen. Att trycka undan skam eller andra känslor under lång tid kan bidra till destruktivitet och psykisk ohälsa (Scheff, 1990, s. 170).

För kvinnan kan undantryckandet av skam därmed påverka hennes välmående negativt då hennes känslor inte blir bekräftade av henne själv.

5.5.2 Att leva ett dubbelliv

Fyra utav kvinnorna beskriver att de hållit prostitutionen dold vilket medfört känslor av stress och ensamhet. För Rebecca var det en ständig balansgång att dels framstå som den duktiga flickan under skoltiden och samtidigt bli såld av sin släkting. Ida kämpade med att upprätthålla en fasad både för sin arbetsgivare och sin partner. Annelie berättar att hon undviker att allt för ofta testa sig för könssjukdomar för att inte väcka misstankar från vården. Annelie beskriver sina upplevelser av dubbellivet "lite ensamt blir det ju och det går inte och tala öppet om, det här smygandet som till och börja med var lite spännande det är mer och mer jobbigt tycker jag...och ja stigmatiseringen helt enkelt". Annelie berättar att hon inte tror andra skulle förstå, och därmed döma hennes livsval:

det är vad folk skulle säga, att folk skulle tycka synd om mig och att folk skulle tycka synd om mina ungar. Det är väl främst...det...tror jag...ja men att bli tyckt synd om helt enkelt för det är egentligen inte synd om mig och jag har ju valt det här helt, och jag tycker det är kul så. Men ändå om jag skulle säga det till nån så...ja, är jag nåt stackars botten som det är synd om, och det, **DET** gillar jag inte.

Att ha misskrediterande egenskaper, fläckar på den personliga karaktären innebär avvikelser från normen och att dömas av andra (Goffman, 2011, s. 10–11). Att befinna sig i prostitution ses som ett stigma. Genom att dölja sitt stigma minskas risken för diskriminering eller minskade livsmöjligheter beskriver Goffman (2011, s. 12–13), vilket Shih (2004) bekräftar i sin forskning. Kvinnorna beskriver hur de för att undvika att andra dömer dem behöver hemlighålla prostitutionen då det kan ha förödande konsekvenser för kvinnornas liv om deras hemlighet uppdagas. Genom att undanhålla det som är skamfyllt för andra kan risken för att känna skam minska, då negativa förväntningar eller reaktioner undviks (Starrin, 2013, s. 148–149). Detta kan innebära att kvinnorna hela tiden måste vara på sin vakt för att inte bli avslöjade, kanske genom att upprätthålla en fasad eller undvika situationer som kan potentiellt avslöja dem, vilket därmed kan minska deras livsmöjligheter. Kvinnorna skapar därmed kontroll över sitt liv och kan upprätthålla vad Scheff (1990, s. 14) kallar starka sociala band med omgivningen. En annan strategi för att inte riskera att internalisera sitt stigma kan vara att inte förknippa sig själv med stigmat. Genom att inte identifiera sig som ett offer kan kvinnan också undvika att ta till sig andra stigmatiserande åsikter, vilket även Hulusjö (2013) och Shih (2004) intygar.

5.5.3 Att skapa kontroll

Majoriteten av kvinnorna beskriver att de under sexköpet kopplat bort sitt känsloliv från det kroppsliga. Nadja förklarar att hennes strategi för att överleva övergreppen var att stänga av och gå in i en dimma. Alice berättar om en liknande strategi vid de övergrepp hon utsattes för som barn "då lärde jag mig redan som barn att försvinna, du vet man bara försvinner, man är inte med i det som sker, jag drömmer mig bort och jag bara ville att det skulle gå fort över". Alice berättar att hon reagerade på liknande sätt vid sexköpen. Leah berättar att hon precis som Alice lärde sig stänga av redan som barn för att hantera det utanförskap hon upplevde.

Denna mekanism kommer därav nästan som per automatik för Leah vid sexköpen ”det var ganska enkelt liksom i och med att jag kände inget, jag kände inget, jag kände inte äckelkänslor eller någonting liksom så här, så...det blir typ att man stänger av sig automatiskt”.

Ida förklarar att heroinet underlättade hennes förmåga att stänga av under sexköpen och gjorde de lättare att genomlida. Annelie beskriver att hon vill styra under sexköpet och ägnar tid åt att utforma annonser och ha kontakt med sexköpare innan hon träffar dem. Annelie berättar att hon preciserar för sexköparen vad hon vill ha ut av träffen och att hon har flera stamkunder. Annelie berättar att alltid vidtar säkerhetsåtgärder vid ett sexköp. Vidare beskriver Annelie att hon alltid har skor hon kan springa i, inga långa örhängen som kan slitas av, och att hon alltid låser dörren själv.

Skammen som uppkommer vid respektlös behandling kan inte enbart accepteras utan måste hanteras eller undvikas (Starrin, 2013, s. 148–149). Kvinnorna måste därmed hitta strategier vid situationer där de kan känna sig förödmjukade och respektlöst behandlade. Exempelvis kan kvinnorna genom att avgränsa vilka män de träffar och vidta säkerhetsåtgärder minska risken för en våldsam kund. På så sätt kan de undvika skammen som kan uppstå om de inte blir behandlad med den hänsyn de förväntar sig vilket även Coy (2009) menar är en strategi att hantera sina upplevelser vid sexköp. Ett annat sätt att hantera skam är att använda droger för att på så vis uppleva kontroll över känslan (Scheff & Starrin, 2015, s. 192). Detta kan vara en strategi som en del av kvinnorna har tillämpat för att göra sexköpen lättare att ta sig igenom. En strategi är att trycka undan skam för att undvika den (Scheff & Starrin, 2015, s. 191). Den strategi som flest kvinnor har använt sig av vid tillfällena som frambringt starka känslor av skam, ilska eller andra känslor är att försöka undvika den genom att trycka undan den. Genom att koppla bort sina känslor från kroppen undviks också skammen och den situation kvinnan befinner sig i blir hanterbar för stunden. Denna strategi beskrivs i tidigare studier som en vanlig försvarsmekanism vid traumatiska händelser som sexuellt våld eller liknande situationer (Farley, 2004; Hedin & Månsson, 2004).

5.6 Stegen från prostitution

I denna avslutande del fortsätter kvinnorna sina livsberättelser om deras eventuella steg ur prostitution.

Alice berättar om en våldsam händelse där hon blev attackerad av en sexköpare som hennes vändpunkt ur prostitution. Hon blev rädd för sitt liv och ifrågasatte till bordellmamman om hon skulle vara tvungen att riskera livet vid sexköpen, varpå bordellmamman kastade ut henne. *Alice* uppger att hon då hamnade på gatan och levde ett liv i missbruk och misär tills hon hamnade på behandlingshem. Då kom det hon beskriver som hennes stora vändpunkt i livet och hon blev frälst “då sker förvandlingen, och då är jag mycket nerkörd. Då är jag full av hat, bitterhet, skam, skuld, allt var mitt fel, jag är ful, jag är efterbliven”.

Nadja berättar att hon kände att hon inte kommer överleva det mannen utsätter henne för och beskriver att hon hade börjat planera att ta sitt eget liv, men så fick hon reda på det som blev hennes vändpunkt att fly från mannen:

efter fyra månader så blev jag gravid, jag hade precis bestämt mig för att jag skulle ta livet av mig efter en, ett möte som var bland dom värsta, jag får ranka det så i min värld, när det hade varit sju stycken som hade gjort allt möjligt och jag kände att jag liksom inte riktigt fanns kvar i livet.

Annelie berättar att hon inte har några planer för hur länge hon kommer fortsätta ha sex mot ersättning, och att hon inte vet hur hon i framtiden kommer känna inför det. *Annelie* förklarar att hon inte ser en anledning till att sluta då hon inte upplevt att det gett henne några negativa konsekvenser.

Rebecca förklarar att hon kände att hennes livsstil var mycket nedbrytande och uppger att hon inte åt, drabbades av flera kollapsar och hade ett amfetaminmissbruk och kände att hon behövde göra en förändring i livet. *Rebecca* berättar att hon började studera och fick en anställning som säljare men att hon upplevde arbetet dränerande henne. Hon la i detta läge återigen ut en annons om sex mot ersättning och föll tillbaka i prostitution och droger och sade upp sig från jobbet. *Rebecca* beskriver hur hon befann sig i en nedåtgående spiral i sitt missbruk och hamnade på behandlingshem. Ett halvår efter att hon slutat med droger blev hon gravid men prostitutionen fortlöpte. *Rebecca* beskriver att hon efter barnet fötts fortsatte träffa sexköpare för att få ekonomin att gå ihop. *Rebecca* började studera på högskolan och hade bestämt sig för att skapa ett liv hon kunde överleva på. *Rebecca* beskriver att hennes vändpunkt kom när hon med ett kort mellanrum utsattes för två våldtäkter. *Rebecca* beskriver hur hon tog sig tillbaka och bort ifrån prostitutionen:

jag bestämde mig för att, eller rasade totalt...och... förstod att jag, alltså jag måste lämna allt... du kan inte ha lagt ner den här tiden på att plugga och på att försöka bygga någonting, för att hamna uppe på vuxenpsyk liksom.

Ida beskriver att hon kom till en vändpunkt i livet då hon mådde extremt dåligt på grund av psykisk ohälsa och heroinmissbruk. *Ida* beskriver att hon inte kände någon livslust och att det en dag bara tog stopp. Hon kände att hon måste sluta med heroinet som tvingat henne till prostitution och återvände till hemstaden och sökte hjälp. *Ida* berättar att hon behövde inse att endast hon kan hjälpa sig själv och att ingen annan kan ta ansvar för hennes problem.

Leah berättar att hon minskat antalet fysiska träffar, men fortfarande säljer webcamshower på nätet och att hon inte planerar framåt men att hon skulle överväga att sluta ha sex mot ersättning om hon blev skadad av en kund eller inte kan överleva på inkomsten. *Leah* beskriver sina upplevelser av hur prostitutionen påverkat henne långsiktigt "efter några år när man hållit på intensivt med att sälja sin kropp på olika sätt så här, man känner sig tom inombords... har jag märkt...det kanske man inte kan tro först men, ja, det blir så...".

5.7 Vändpunkter

Det avslutande temat är vändpunkter som beskriver kvinnans eventuella uppbrottsprocess från prostitutionen.

5.7.1 Att lämna

Utifrån livsberättelserna framkommer att alla kvinnor inte har lämnat prostitutionen. De kvinnor som lämnat beskriver alla en process som innefattat många olika steg som till slut lett dem till där de är idag. Rebecca berättar om hur hennes uppbrottsprocess var smygande "prostitutionen ändrade, tog väl sig en annan form, men det är klart att jag, mina ambitioner när jag gick runt med mitt barn i magen inte var att fortsätta prostituera mig". För Rebecca och Leah har prostitutionen funnits i perioder. Alice, Nadja och Ida beskriver tydliga vändpunkter som föranlett deras utträde. Nadja beskriver "jag var smutsig, äcklig, svart, nedsmutsad men så fanns det en prick i magen som var något viktigt, för jag såg inte henne som ett våldtäktsbarn, för jag bara såg henne som min".

Leah berättar om sina delade känslor för prostitutionen hon fortfarande befinner sig i:

[...] eller jag har inte ens försökt att sluta eller jag har haft såhär perioder då jag har...då jag inte gjort så mycket för jag kände såhär att det påverkade mig som privatperson att jag måste typ ta hand om mig själv liksom så, göra saker för mig själv för att man ger så mycket av ens energi till andra så, även om man får pengar så...så är det du... alltså man känner sig typ tom inombords, som att man inte var en person längre, har jag börjat känna.

Hedin och Månsson (1998, s. 176) menar att det finns tre sätt att ta sig ur prostitution, genom en plötslig händelse, en långdragen process eller en jojoeffekt i och ur prostitution. Enligt Fuchs Ebaugh (1988) exitmodell finns fyra steg att genomgå vid en uppbrottsprocess. Utifrån kvinnornas livsberättelser har vi svårt att applicera Fuchs Ebaugh's (1988) modell i sin helhet då ingen av kvinnorna beskriver sin uppbrottsprocess utifrån en linjär process med tydliga steg. Dock redogör kvinnorna både för tvivel samt att de vägt för- och nackdelar och har kommit till vändpunkter. Även den spänning som Fuchs Ebaugh (1988) beskriver, mellan dåtid, nutid och framtid är framträdande i kvinnornas berättelser. Berättelserna visar segment av vad vi skulle kunna tolka tillhöra olika steg utifrån modellen, men utifrån kvinnornas berättelser kan vi inte se att de har tagit stegen i den ordning och med tydlighet som Fuchs Ebaugh (1988) redogör för. Varje livsberättelse är unik men det finns även gemensamma faktorer exempelvis genom tydliga vändpunkter. Vi måste kunna förstå hela kvinnans livsresa för att kunna applicera stegen och använda modellen för att stötta vid ett utträde. De uppbrottsprocesser som kvinnorna genomgått ter sig vara komplexa eller plötsliga och inte alltid i en linjär process med tydliga steg. Liknande resultat om att det är svårt att se uppbrott från prostitution som en linjär process har även andra studier visat på (Baker m.fl., 2010; Oselin, 2010; Sanders, 2007). Dock kan Fuchs Ebaugh's (1988) modell vara en bra grund för att i en uppbrottsprocess förstå grunderna i hur processen kan se ut för att kunna stödja kvinnan utifrån var just hon befinner sig i sin process. Att gå från en roll till en annan verkar för kvinnorna vara en oregelbunden process där flera olika vändpunkter, processer och händelser har påverkat kvinnan till att lämna prostitution.

5.7.2 Såren av prostitution

Alla kvinnor som lämnat prostitution beskriver att de fortfarande påverkas av de trauman prostitutionen orsakat. Flera av kvinnorna berättar om psykisk ohälsa, destruktivitet och suicidtankar även efter att de lämnat prostitutionen. Rebecca berättar att hon fortfarande inte känner att hon har fått tillbaka sin kropp och beskriver situationer där hon låtit andra behandla henne på sätt hon inte vill, där hon känt sig oförmögen att säga ifrån. Ida berättar att hon känner ett obehag runt män som påminner om hennes langare/hallick. Alice beskriver hur hon än idag lider av sviterna efter både sexuella övergrepp och prostitution "jag har fått men i underlivet och så vidare, jag har inga känslor, jag kan inte ha en man, och jag längtar inte efter en man heller". Alice beskriver att hon vid sin bottenpunkt var arg, utåtagerande och inte ville komma någon nära. Nadja berättar om tiden efter prostitutionen "jag hade sex med väldigt många och mådde jättedåligt...sökte mig till egna våldtäkter".

Undantryckta känslor leder till att känslorna vänder sig inåt i form av destruktiva tankar, beteenden och psykisk ohälsa (Scheff & Starrin, 2015, s. 191). Detta skulle kunna vara en förklaring till att kvinnorna upplever känslomässiga sår även efter prostitutionen då de kan ha tryckt undan känslor under en lång tid vilket påverkat deras självkänsla, vilket Hedin och Månsson (2004) och Matthews (2015) studier bekräftar. Att agera med våld och utåtagerande beteende är ett sätt att rikta skammen bort från sig själv (Scheff & Starrin, 2015, s. 192). För att dämpa sin egen skam kan kvinnan istället ha blivit argsint utåtagerande. Genom att få visa känslor och därmed hantera skammen på andra sätt kan kvinnan kanske börja må bättre. Kvinnorna beskriver hur deras tidigare roller fortfarande påverkar dem idag, vilket kan bero på den spänning som Fuchs Ebaugh (1988, s. 1–3) menar finns mellan det tidigare livet, livet de har idag och deras tankar och förväntningar på framtiden. Att gå ifrån en roll och anta en annan kan vara en process där kvinnorna måste omidentifiera sig själva för att kunna bearbeta det som varit.

5.7.3 Att läka med stödjande relationer

De kvinnor som sökt sig till myndigheter eller andra instanser för hjälp beskriver en stor okunskap om prostitution där de mött professionella som saknat kunskap eller kompetens. Rebecca och Ida berättar att de haft kontakt med socialtjänst som slussat dem mellan olika instanser. Nadja beskriver att hon känt att hon behövt kriga för att få den hjälp hon behövde och har erfarenheter av förakt och skambeläggande från myndighetspersoner. Rebecca berättar att hon blev hänvisad till behandlingshem för sexualförbrytare när hon sökte hjälp. Rebecca beskriver hur hon upplevde att socialsekreterare såg på prostitutionen som ett fritt val och bortsåg från att Rebecca var ett barn "det är bara det att....prostitution, ser... sågs som...alltså då är jag ju...ändå minderårig men det sågs som ett val". Rebecca berättar om hur myndighetskontakterna påverkat henne "dels kränkningen att ha blivit våldtagen, det traumat att vara rädd för sitt liv, men också att veta att rädslan fortsätter in i undersökningsrum, samtalsrum, alltså överallt".

Flera av kvinnorna beskriver att de mött negativa reaktioner från omgivningen när det framkommit att de befunnit sig i prostitution och att det påverkat deras relationer. Nadja beskriver att det svåraste i läkningsprocessen har varit omgivningens tvivel, fördomar och

ifrågasättanden. Vidare beskriver Alice, Nadja och Rebecca om hur de mött och haft personer nära som varit av stor betydelse för dem och som fått dem att känna sig lyssnade på. Rebecca uttrycker att hon hellre möter en plump person som försöker förstå än en korrekt person som inte bryr sig. För flera av kvinnorna har stöttande relationer haft en stor inverkan på deras process. De berättar att genom att ha haft personer som visat medmänsklighet och lyssnat utan att döma har de kunnat ta sig framåt och kunnat börja läka.

Kvinnorna beskriver att de vid kontakt med myndigheter och anhöriga känt sig illa bemötta. Andra "normala" kan göra felaktiga och stigmatiserande antaganden om personen som har ett stigma vilket stigmatiserar ytterligare (Goffman, 2011, s. 27). Dessa antaganden beskriver flera kvinnor att de känt vid kontakt med både anhöriga och myndighetskontakter. Kvinnorna kan då känt sig kategoriserade efter de felaktiga stigmatiserande antaganden som finns om prostitution, och blivit bemötta på ett vis som istället för att hjälpa, stigmatiserat dem ytterligare. Genom att känna av stigmatiseringen från andra kan stigmat internaliseras och påverka också den faktiska identiteten (Goffman, 2011, s. 10–11). När kvinnorna mött stigmatiserande attityder från myndighetspersoner som inte förstår kan de därmed känna sig ännu mer stigmatiserade, vilket kan också kunna medföra att kvinnorna får svårare att få den hjälp och stöd som de behöver. Respekt och hänsyn gör att vi känner stolthet och om vi bemöts med motsatsen upplever vi skam (Starrin, 2013, s. 148–149). Flera av kvinnorna beskriver hur de känt att professionella och anhöriga lagt skulden på dem för det de varit med om, när de berättat sina erfarenheter. Kvinnorna kan då ha upplevt att andras bemötande snarare ökat skammen än varit ett stöd. Att istället bli bemött med värdighet och respekt påverkar självkänslan positivt (Starrin, 2013, s. 148–149). Ett värdigt, stöttande och förstående bemötande beskrivs av kvinnorna vara mycket viktigt för att orka ta sig ur prostitution och bearbeta de händelser de varit med om, vilket även Fuchs Ebaugh (1988, s. 99–100) och Hedin och Månsson (1999) framhåller som viktigt för att minska kvinnans stigmatisering. På så sätt kan kanske kvinnorna internalisera stoltheten i sin självkänsla och påbörja sin läkeprocess.

5.8 Sammanfattning av resultat

Studiens frågeställningar var vilka förväntningar, händelser, upplevelser och känslor som har format kvinnornas resa i steget in, under och ur prostitution.

Resultatet visar att de förväntningar kvinnan upplever från omgivningen påverkar också hennes process in i prostitution. De kvinnor som upplevt traumatiska händelser i form av kränkande behandling och sexuella övergrepp i tidig ålder har blivit påverkade av andras bemötande och låtit det definiera deras självkänsla. Kvinnorna kan ha tagit till sig andras bedömning som en sanning och känner att de förväntas leva upp till detta. Kvinnorna kan uppleva att de inte har något egenvärde eller endast ett sexuellt värde vilket blir en bidragande faktor till vägen in i prostitution.

När kvinnorna befinner sig i prostitution finns även där förväntningar på hur de bör agera, både för att förhålla sig till sitt dubbelliv men även de förväntningar sexköpare eller hallickar har på dem. Upplevelsen av prostitution beskrivs olika men bekräftelse, uppmärksamhet och

ekonomiska fördelar återkommer i flera livsberättelser. För majoriteten av kvinnorna var bekräftelse från andra tudelat och kan både ha en negativ eller positiv innebörd och påverkan på deras självkänsla. Vid sexköpen använder alla kvinnor någon form av strategi för att känna kontroll eller överleva händelsen känslomässigt.

För att lämna prostitutionen finns förväntningarna kvar från omgivningen för hur kvinnan bör agera. Kvinnans förväntningar om att få stöd och hjälp kan grusas om hon inte får ett respektfullt bemötande från omvärlden. För kvinnornas väg ut ur prostitution finns inte en isolerad händelse som gjort att de lämnat utan det är flera processer som samverkat. För kvinnorna som lämnat prostitution har händelser och upplevelser lämnat både fysiska och känslomässiga sår, som de med hjälp av egna drivkrafter och positiva relationer kan läka.

6 DISKUSSION

I detta avsnitt förs en diskussion om studiens resultat, metod och etik.

6.1 Resultatdiskussion

Syftet med studien var att beskriva och analysera kvinnors självupplevda erfarenheter av prostitution. Fokus i studien var kvinnornas egen förståelse av sig själva och i interaktion med sin omgivning samt kvinnornas egna beskrivningar av resan in, under och efter prostitution. Frågeställningarna som utformades för studien var: vilka förväntningar, händelser, upplevelser och känslor har format dessa kvinnors resa i steget in, genom och ur prostitution? I denna resultatdiskussion kommer vi diskutera studiens resultat i förhållande till teoretiska ramverk och tidigare forskning.

I kvinnornas livsberättelser beskrivs deras erfarenheter. Traumatiska händelser, upplevelsen av en tudelat bekräftelse och den stigmatisering och skam som kvinnan påverkas av, som i samspel med varandra både kan leda in och hålla kvar kvinnan i prostitution, vilket även tidigare forskning pekar på. Ett startskott i tidig barndom på en nedåtgående spiral när kvinnans valmöjligheter kraftigt inskränks genom sexuella övergrepp, mobbing och kränkningar eller att andra på annat sätt tar kontroll över kvinnans liv. Det blir en dynamisk process som både genom plötsliga händelser och mer långsamma processer antingen slungar in kvinnan i prostitution eller smygs på som det enda alternativet. För kvinnorna har alternativen tagits ifrån dem när omgivningen systematiskt förminskat dem som människor och tvingat att se på sig själva som mindre värda än andra. Andra har gett kvinnorna villkoren som de sedan har fått förhålla sig till för att de inte haft några andra val. Med en känsla att inte vara något värd så kan prostitution vara ett rationellt agerande för att både få bekräftelse men också för att överleva eller hantera andra känslor. Utifrån de förutsättningar som givits dem har de agerat därmed kan vi inte enbart se prostitutionen som en isolerad händelse, utan som en process av flera. Processer som både är strukturella utifrån patriarkala

strukturer men också individuella utifrån kvinnans upplevelser och i interaktion med omgivningen.

Om vi enbart ser kvinnan som ett offer riskerar vi att inte lyssna på hennes upplevelser och känslor för att vi själva är fast i en egen övertygelse om hur hennes situation ser ut utifrån strukturella normer. Därmed kan vi också tillskriva henne förväntningar på hur ett offer ska vara. Detta kan öka kvinnans känsla av skam och stigmatisering då hennes person, styrka och handlingskraft förminskas. Vi kan därmed missa den komplexitet som prostitution innebär för kvinnan som individ. Som socialarbetare behöver vi ha en förståelse för samspelet mellan samhället och individen och hur de påverkar kvinnans agerande. Som socialarbetare måste vi kunna motivera att vända en nedåtgående spiral, utan att skambelägga och stigmatisera. Vi måste vara den stödjande relation, om kvinnan önskar den, som ger henne möjlighet till förändring och kunna läka i hennes egen takt. Vi måste förstå att processen genom prostitution inte är en linjär process utan ett virrvarr av händelser, upplevelser och känslor som påverkar kvinnans agerande. Detta beror inte på svagheter hos kvinnan utan vi måste se den styrka som kvinnan bär med sig för att överleva det liv hon levit. Resultatet av studien har gett oss förståelse för prostitutionsprocessen. Detta har bidragit till att vi i vår kommande roll som socialarbetare kan bemöta de förväntningar, händelser, upplevelser och känslor som kvinnor i liknande situationer kan delge oss och att ett utträde ur en roll inte kan stressas fram från andra.

6.2 Metoddiskussion

Vi anser att vi endast genom ett aktörsperspektiv med kvalitativa intervjuer utifrån livsberättelser har kunnat få tillgång till kvinnornas förväntningar, händelser, upplevelser och känslor som format kvinnornas resa genom prostitution. Vi är nyfikna, orädda och genuint intresserade av mötet med människor. Det hade därför varit till nackdel för oss att genomföra studien på något annat sätt. Genom denna metod har vi kunnat använda våra styrkor för att få svar på studiens frågeställning. Denna uppsats har möjliggjort för oss att utveckla vår samtalsmetodik och intervjuteknik genom att ställa frågor och ta emot och hårbärgera svaren. Vi har intervjuat kvinnor som upplevt traumatiska händelser vilket vi kan komma att möta i vår framtida yrkesroll. Denna erfarenhet har gett förberedelser inför vår roll som socialarbetare som vi inte kunnat få på annat sätt.

Då vi haft kontakt med en gatekeeper som förmedlat vår information till andra vet vi inte hur många som fått informationen. Vi vet inte heller hur gatekeepern förmedlat informationen vilket kan ha påverkat kvinnornas inställning till medverkandet. Denna osäkerhetsmarkör fanns inte där vi haft direktkontakt med kvinnorna.

Ostrukturerade intervjuer var nytt för oss där den största utmaningen har varit att ställa relevanta frågor samtidigt som vi lyssnat. Ett stöd har varit att notera stödord vi ville återkomma till för att inte distrahera kvinnans berättande och vårt lyssnande. Vid kontakten med kvinnorna så angav vi att vi ville höra deras livsberättelser utifrån deras erfarenheter av prostitution. Detta kan ha påverkat kvinnornas berättelser och vad de valt att berätta. Det inspelade materialet har varit till stor hjälp att återuppleva intervjuerna då vi under intervjun

varit för koncentrerade för att hinna uppfatta nyanser i berättandet. Att lyssna igenom materialet har hjälpt oss att rannsaka och utveckla vår intervjuteknik. Vi tror det kan finnas fördelar med Skypeintervju då vi upplevt att de kan ha fungerat avväpnande med en fysisk distans och begränsat utrymme i webbkameran för båda parterna. Sociala koder kan också minskats då interaktionen skett genom liknande villkor för oss och kvinnan. Exempelvis krävdes ingen närkontakt vid presentation och kontakten avslutades när intervjun var över. Begränsning med telefonintervjun kan ha varit att den visuella interaktionen uteblev vilket kan ha skapat en distans. De intervjuer vi genomfört på kvinnans arbetsplats kan ha påverkats av yttre faktorer vi inte varit medvetna om.

En tematisk analys har möjliggjort att lyfta fram teman i de olika faserna i kvinnans liv. En utmaning med livsberättelser har varit att analysen av materialet har varit väldigt tidskrävande för att kvinnornas livsberättelser ska komma till sin rätt och utmaningen att sälla bort intressant information som saknar relevans för studien. Studiens trovärdighet och tillförlitlighet vilar till stor del på kvinnornas livsberättelser och utifrån dessa och vår hantering av empirin så anser vi att studiens tillförlitlighet och trovärdighet är god. Vårt empiriska resultat visar på mycket liknande tendenser som den tidigare forskningen, därmed vill vi argumentera för att vår studie torde vara generaliserbar, då tidigare studier genererat liknande resultat. Denna studie skulle med livsberättelserna som utgångspunkt kunna utgöra en förklaringsmodell för att förstå skam, stigma och processen att lämna en roll.

6.3 Etikdiskussion

Vårt mål med studien har varit att vi med stolthet ska kunna visa detta arbete för kvinnorna och att de ska känna att vi förvaltat deras livshistoria på ett etiskt och respektfullt sätt. Vi är medvetna om att det finns en risk att respondenterna kan känna sig feltolkade då vi lyfter fram vissa teman som centrala för studien, snarare än den individuella livsberättelsens helhet. Detta kan omöjligt ha gjort livsberättelserna rättvisa. Dock hoppas vi att respondenterna kan uppleva att deras livsberättelse har varit ett mycket betydelsefullt bidrag till vår studie. Ett etiskt förhållningssätt är fundamentalt för oss och vi har genomgående haft diskussioner med varandra och reflekterat runt intervjuerna, analysen och vår egen roll under processen. Vårt syfte med studien har hela tiden varit att ta del av kvinnor med prostitutionserfarenhets livsberättelser, vilket kvinnorna också gett sitt tillstånd till. Vad vi har analyserat utifrån livsberättelserna har kvinnorna inte tagit del av vilket kan ha påverkat deras inställning till det slutliga resultatet, om fokus i studien visar sig vara någonting annat än kvinnan tänkt sig. Vi har gjort vårt yttersta för att tolka kvinnornas livsberättelser så som de berättat den för oss.

7 SLUTSATSER

En slutsats utifrån studiens resultat är att flera händelser och upplevelser i kvinnornas liv har påverkat deras känslor och förväntningar på sig själva. Detta har i sin tur påverkat deras process in- genom och ur prostitution. Resultatet har betydelse i det sociala arbetet med kvinnor med prostitutionserfarenhet, då upplevelser och känslor kring den självupplevda prostitutionen är komplex. Det krävs kunskaper om prostitutionsprocessen för att kunna bemöta och stödja kvinnor med prostitutionserfarenhet på ett adekvat sätt. Det är därför av största betydelse att socialarbetare lyssnar utan att döma för att inte ytterligare skambelägga eller stigmatisera kvinnor med prostitutionserfarenhet. Dessutom bör socialarbetare kunna identifiera tidiga riskfaktorer för att kunna bedriva ett förebyggande arbete med unga som riskerar att hamna i prostitution. För att möjliggöra förändringsarbete med prostitution på en samhällsnivå krävs det att normer och attityder kring vem som bär skulden vid ett sexköp förändras. Skammen och stigmat hör inte hemma hos kvinnan, utan hos mannen som köper sex. Kanske kan en linjär exitmodell fungera som redskap för att få män att sluta köpa kvinnors samtycke.

Det utvecklingsarbete mot det sociala arbetet med kvinnor med prostitutionserfarenhet vi önskar utveckla är en specifik prostitutionsenhet för behandling, stödsamtal och uppsökande arbete, i Västerås/Eskilstuna kommun. (Detta då författarna till denna studie är verksamma i dessa städer).

REFERENSLISTA

- Alvesson, M. & Sköldbberg, K. (2017). *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Angelöw, B., Jonsson, T. & Stier, J. (2015). *Introduktion till socialpsykologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Baker, L., Dalla, R., & Williamson, C. (2010). Exiting prostitution: An integrated model. *Violence Against Women*, 16(5), 579–600. Hämtad den 22 januari 2019 från <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1177/1077801210367643>
- Begum, S., S Hocking, J., Groves, J., K Fairley, C., & A Keogh, L. (2013). Sex workers talk about sex work: six contradictory characteristics of legalised sex work in Melbourne, Australia. *Culture, Health & Sexuality*, 15(1), 85–100. Hämtad den 27 december 2018 från <https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/full/10.1080/13691058.2012.743187?scroll=top&needAccess=true>
- Benoit, C., Jansson, S. M., Smith, M., & Flagg, J. (2017). Prostitution stigma and it's effect on the working conditions, personal lives, and health of sex workers. *The Journal of Sex Research*, 55(4-5), 457–471. Hämtad den 2 januari 2019 från <https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/full/10.1080/00224499.2017.1393652?scroll=top&needAccess=true>
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Coy, M. (2009). This body which is not mine: The notion of the habit body, prostitution and (dis)embodiment. *Feminist Theory*, 10(1), 61–75. Hämtad den 22 januari 2019 från <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1177/1464700108100392>
- Drucker, J., & Nieri, T. (2018). Female online sex workers: Perceptions of exit from sex work. *Deviant Behavior*, 39(1), 1–19. Hämtad den 22 januari 2019 från <https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/full/10.1080/01639625.2016.1257890?scroll=top&needAccess=true>
- Farley, M. (2004). “Bad for the body, bad for the heart”: Prostitution harms women even if legalized or decriminalized. *Violence Against Women*, 10(10), 1087–1125. Hämtad den 1 februari 2019 från <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1177/1077801204268607>

- Farley, M., Cotton, A., Lynne, J., Zumbeck, S., Spiwak, F., Reyes, E. M., Alvarez, D., & Sezgin, U. (2004). Prostitution and trafficking in nine countries. *Journal of Trauma Practice*, 2(3-4) 33–74. Hämtad den 27 december 2018 från https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/abs/10.1300/J189v02n03_03#aHRocHM6Ly93d3ctdGFuZGZvbmxpbmUtY29tLmVwLmJpYi5tZGguc2UvZG9pL3BkZi8xMC4xMzAwLooxODl2MDJuMDNfMDM/bmVlZEFjY2Vzcz10cnVlQEBAMA==
- Fuchs Ebaugh, H.R. (1988). *Becoming an ex: The process of role exit*. Chicago, Illinois: University of Chicago press. Hämtad den 4 februari 2019 från <http://ebookcentral.proquest.com.ep.bib.mdh.se/lib/malardalen-ebooks/reader.action?docID=3038501>
- Goffman, E. (2011). *Stigma: Den avvikandes roll och identitet*. Stockholm: Norstedt.
- Hedin, U.C., & Månsson, S.A. (1998). *Vägen ut! - Om kvinnors uppbrott ur prostitutionen*. Stockholm: Carlsson.
- Hedin, U.C., & Månsson, S.A. (1999). Breaking the Matthew effect - on women leaving prostitution. *International journal of social welfare*, (1999:8), 67–77. Hämtad den 27 december 2019 från <https://onlinelibrary-wiley-com.ep.bib.mdh.se/doi/epdf/10.1111/1468-2397.00063>
- Hedin, U.C., & Månsson, S. (2004). The importance of supportive relationships among women leaving prostitution. *Journal of trauma practice*, 2(3–4), 223–237. Hämtad den 7 januari 2019 från https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/abs/10.1300/J189v02n03_13#aHRocHM6Ly93d3ctdGFuZGZvbmxpbmUtY29tLmVwLmJpYi5tZGguc2UvZG9pL3BkZi8xMC4xMzAwLooxODl2MDJuMDNfMTM/bmVlZEFjY2Vzcz10cnVlQEBAMA==
- Hulusjö, A. (2013). A critical perspective on difference: “the prostitute” and women with prostitution experience. *Nordic social work research*, 2(3), 176–184. Hämtad den 22 januari 2019 från <https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/full/10.1080/2156857X.2013.809015?scroll=top&needAccess=true>
- Jonsson, L., Svedin, C-G., & Hydén, M. (2015) Young women selling sex online-narratives on regulating feelings. *Adolescent health, medicine and therapeutics*, 15(6) 17–27. Hämtad den 27 decemeber 2018 från <https://www.dovepress.com/young-women-selling-sex-online-ndash-narratives-on-regulating-feelings-peer-reviewed-fulltext-article-AHMT>
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Matthews, R. (2015). Female prostitution and victimization: A realist analysis. *International Review of Victimology*, 21(1), 85-100. Hämtad den 10 januari 2019 från <http://journals.sagepub.com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1177/0269758014547994>

- Prostitution. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad den 28 februari 2019 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/prostitution>
- Oselin, S. (2010). Weighing the consequences of a deviant career: Factors leading to an exit from prostitution. *Sociological perspectives*, 53(4), 527–549. Hämtad den 10 februari från <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1525/sop.2010.53.4.527>
- Sanders, T. (2007). Becoming an ex–sex worker: Making transitions out of a deviant career. *Feminist criminology*, 2(1), 74–95. Hämtad den 4 februari 2019 från <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1177/1557085106294845>
- Scheff, T.J. (1994). *Microsociology: discourse, emotion and social structure*. Chicago: The university of Chicago Press.
- Scheff, T.J. & Starrin, B. (2015). Ett emotionssociologiskt perspektiv av sociala problem: skam och utsatthet. I A, Meeuwisse, & H, Swärd (red.), *Perspektiv på sociala problem*. (s. 186–201). Stockholm: Natur & kultur.
- SFS 1962:700. *Brottsbalken*. Hämtad den 24 januari 2019 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700
- SFS 1998:408. *Förbud mot köp av sexuella tjänster*. Hämtad den 24 januari 2019 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1998408-om-forbud-mot-kop-av-sexuella_sfs-1998-408
- SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Hämtad den 24 januari 2019 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453
- Shih, M. (2004). Positive stigma: Examining resilience and empowerment in overcoming stigma. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 591(1), 175–185. Hämtad den 1 februari 2019 från <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1177/0002716203260099>
- Socialdepartementet. (2018). *Handlingsplan mot prostitution och människohandel*. Stockholm: Socialdepartementet. Hämtad 26 september 2018 från https://www.regeringen.se/4a7d0d/contentassets/24797d74f0bf447998138bc6b18aad9/handlingsplan_prostitution-manniskohandel_aug-2018.pdf
- Socialstyrelsen. (2015). *Sex mot ersättning – Utbildningsmaterial om stöd och hjälp till vuxna*. Stockholm: Socialstyrelsen. Hämtad den 30 januari 2019 från <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19950/2015-12-4.pdf>
- SOU 1981:71. *Prostitutionen i Sverige: Bakgrund och åtgärder*. Stockholm: Liber förlag. Hämtad den 24 januari 2019 från https://weburn.kb.se/metadata/732/SOU_7260732.htm

- SOU 1995:15. *Kvinnofrid*. Stockholm: Fritzes Offentliga Publikationer. Hämtad den 24 januari 2019 från <https://data.riksdagen.se/fil/BDDDB11F7-3335-4EEB-8658-3B5E4211801C>
- SOU 1995:60. *Kvinnofrid: Kvinnovåldskommissionen*. Fritzes Offentliga Publikationer. Hämtad den 24 januari 2019 från <https://data.riksdagen.se/fil/B3AE43A6-564A-424A-AEF3-7A7BC1DCF9B5>
- SOU 2010:49. *Förbud mot köp av sexuell tjänst: En utvärdering 1999–2008*. Stockholm: Fritzes Offentliga Publikationer. Hämtad den 24 januari 2019 från <https://www.regeringen.se/contentassets/2ff955c847ed4278918f11ccca88odd/forbud-mot-kop-av-sexuell-tjanst-en-utvardering-1999-2008-sou-201049>
- Starrin, B. (2013). Thomas J. Scheff. I H, Stenberg & B, Isenberg (red.), *Relationell socialpsykologi: klassiska och samtida teorier*. (s. 142–165). Stockholm: Liber.
- Unizon. (2014). Använd inte förövarspråk när ni skriver om prostitution. Stockholm: Unizon. Hämtad den 11 januari 2019 från <http://unizon.se/aktuellt/anvand-inte-forovarsprak-nar-ni-skriver-om-prostitution>
- [Vetenskapsrådet. \(2017\). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Hämtad den 5 mars 2019 från https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1529480532631/God-forskningssed_VR_2017.pdf](https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1529480532631/God-forskningssed_VR_2017.pdf)
- Yttergren, Å., & Westerstrand, J. (2016). The Swedish legal approach to prostitution. Trends and tendencies in the prostitution debate. *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 24(1), 45-55. Hämtad den 27 december 2018 från [https://www-tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1080/08038740.2016.1143252?needAccess=true](https://www.tandfonline-com.ep.bib.mdh.se/doi/pdf/10.1080/08038740.2016.1143252?needAccess=true)
- Öberg, P. (2015) Livshistorieintervjuer. I G, Ahrne, & P, Svensson, (red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s.55–67). Stockholm: Liber.

BILAGA 1 - MISSIVBREV

Missivbrev

Med detta missivbrev vill vi, Catarina Ahrlow och Sofia Leijthoff informera om de forskningsetiska principerna som vi följer samt att vi studerar termin sex på Socionomprogrammet på Mälardalens högskola i Eskilstuna. Just nu, under vårterminen 2019 skriver vi en C-uppsats (examensarbete) där syftet är att genom öppna intervjuer med kvinnor som har eller har haft sex mot ersättning, få ta del av deras livshistoria/livsresa. Vi vill förmedla personliga berättelser av kvinnor, utifrån ditt/deras perspektiv och upplevelser, där varje livshistoria är unik och viktig att belysa.

Genom en intervju önskar vi få höra din livsberättelse, där du får möjlighet att berätta de centrala kapitlen i ditt liv, vad de innehåller och hur övergångarna mellan de olika kapitlen sett ut. Ljudupptagning kommer att vid intervjutillfället ske om du ger ditt samtycke. Ljudfilen och materialet från intervjutillfället kommer förvaras på ett sådant sätt att ingen otillbörlig kan få åtgång till dem. Materialet kommer att anonymiseras så att din identitet eller annan känslig information på något sätt kan riskera att röjas eller på något sätt härledas tillbaka till dig. Vi värnar om din integritet och vill att du ska känna dig trygg med vetskapen att din livshistoria kommer behandlas på ett respektfullt sätt. Materialet kommer endast att användas för forskning. Att delta i studien är naturligtvis frivilligt och du har rätt att när du vill under studiens gång avsluta din medverkan. Studien kommer genomgående att följa ovanstående forskningsetiska principer.

Din medverkan skulle betyda mycket för oss och vi är otroligt tacksamma för att du tar dig tid.

Genom underskrift av detta missivbrev ger du ditt samtycke till att delta i studien och till att ljudupptagning sker.

Underskrift

Undrar du över något tveka inte att höra av dig till oss!

Catarina Ahrlow

cns16001@student.mdh.se

Sofia Leijthoff

sf16001@student.mdh.se

Socionomstudenter, Mälardalens högskola i Eskilstuna

BILAGA 2 - INTERVJUGUIDE

Om du skulle berätta ditt liv som en bok, vilka skulle vara de centrala kapitlen, vad skulle de innehålla och hur skulle övergångarna mellan de olika kapitlen se ut?

Öppningsfråga:

Var vill du börja berättelsen om ditt liv?

(Jag är intresserad av hela livet, allt som faller dig in)

- Tidsaxel, hur har resan sett ut
- Händelser
- Känslor
- Process in och ut
- Stöd och drivkraft

Riktade frågor/ Uppföljningsfrågor:

- Du nämnde att....
- Kan du berätta mer om...
- Vad hände sedan....
- Hur skulle du beskriva...
- Vilka händelser/saker har betytt/förändrat osv...
- Hur skiljer sig....

Avslutande frågor

- Är det något som vi inte behandlat i din livshistoria?
- Känner du att du fått ge en rättvis bild av dig själv i intervjun?
- Hur upplever du samtalet varit...

Teman under samtalet att återknyta till:

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdh.se